

**RĂSPUNDEREA SOCIALĂ A
COMPANIEI GOLDEN STAR RESOURCES ÎN GANA:
raportul studiului de caz al perspectivelor multiple și al colaborării**

Capitolul al III-lea

Primăvara anului 2010

Coautori: Hevina S. Dashwood și Bill Puplampu

Mulțumiri:

Autorii recunosc cu gratitudine contribuția însemnată a Dr. Mark Thorpe, Golden Star Resources (GSR), care a fost de acord să participe, a permis accesul la date cu privire la GSR și a revizuit raportul. Deasemenea, Mark Thorpe a furnizat informații semnificative, comentarii și sugestii critice pentru ca acest studiu de caz să fie corect și exact în ceea ce privește detaliile operațiilor miniere și poziția GSR pe o varietate de subiecte.

Autorii recunosc cu gratitudine contribuția următoarelor persoane care au furnizat comentarii cu privire la studiul de caz:

Martin Ayisi (fost membru al Comisiei mineralelor)

Dr. Thomas Akabzaa, Department of Earth Sciences, Universitatea Gana

Dr. Daniel Ofori, Business School, Universitatea Gana

I. Introducere

I.1. Subiectul

Acesta este un raport privitor la studiul de caz Golden Star Resources (GSR), o companie de talie mijlocie, fondată în Canada, cu venituri în aur de 400,7 milioane \$ în 2009 și o creștere de 56% prin raport la 257,4 milioane \$ în 2008 (conform unui Comunicat de presă al GSR din 28 februarie 2010). Prezentul raport se bazează pe rezultatele cercetării conduse de Hevina S. Dashwood și Bill Pupilampu în cadrul studiului de caz al colaborării și perspectivelor multiple condus de dr. Kernaghan Webb de la Universitatea Ryerson. Acest proiect utilizează metoda perspectivelor multiple și a colaborării în dezvoltarea unui studiu de caz ce implică echipe formate dintr-un melanj de universitari de diverse discipline pertinente și persoane importante ale sectorului privat, ale sectorului public și din societatea civilă – capabile de a exprima opinii pertinente cu privire la perspectivele sectoriale.

Un obiectiv cheie al acestor studii de caz îl reprezintă utilizarea, de către toate părțile interesate în rezultate, analize și discuții, a "lecțiilor învățate", care sperăm să fie echilibrate, exacte și nuanțate. Se prevede, deasemenea, ca rezultatele obținute în această manieră să fie percepute ca fiind fondate, și aceasta mai mult decât în cazul rezultatelor obținute în baza unei perspective unice, și să poată fi utilizate mult mai ușor de către părțile sectorului public, sectorului privat sau din societatea civilă, drept bază de ameliorare a politicii publice, a practicilor comerciale și acțiunii comunitare. Cu ajutorul Consiliului cercetării și științelor umane din Canada, a Consiliului Afacerilor externe și comerțului internațional din Canada, a mai multor universități participante și datorită colaborării companiilor ale căror operațiuni fac obiectul studiilor de caz, acest proiect utilizează perspectivele multiple și colaborarea ca metodologie a trei studii de caz: operațiile miniere Maricunga ale Kinross Gold Corporation în Cile, operațiile miniere ale companiei Golden Star Resources în Gana și operațiile miniere Paracatu ale Kinross Gold Corporation în Brazilia. Hevina S. Dashwood și Bill Pupilampu au condus cercetarea cu privire la operațiile companiei Golden Star Resources în Gana, Kernaghan Webb este responsabil cu cercetarea cu privire la operațiunile Kinross Gold Corporation în Cile, asistat de Dante Pesce, Rajiv Maher și Revital Goldhar, iar Benjamin Bradshaw și Gustavo Oliviero au condus cercetarea cu privire la operațiunile Paracatu în Brazilia.

Acest studiu de caz examinează operațiunile miniere ale GSR în Gana, Africa de Vest, care consistă în două operațiuni de exploatare și procesare separate, Golden Star Bogoso/Pretea Ltd. și Golden Star Wassa Ltd. Scopul studiului este de a identifica problemele de responsabilitate socială a companiilor decurgând din exploatarea minieră la scară largă, într-o țară în curs de dezvoltare cu venit mic, prin analiza cazului GSR și perspectivele variate care modului în care aceste probleme sunt interpretate posibil rezolvate.

Restul secțiunii va furniza o descriere a operațiunilor GSR în Gana, după cum urmează: Secțiunea a II-a Metodologia; Secțiunea a III-a Abordarea conceptuală cu privire la RSC în context ganez; Secțiunea a IV-a Contextul instituțional (privire de ansamblu asupra economiei ganeze, industriei miniere, cadrului reglementar, politicii guvernamentale referitoare la exploatarea minieră); Secțiunea a V-a Surse de nemulțumire cu privire la exploatarea minieră (moștenire, probleme generale care apar în mod obișnuit la mine); Secțiunea a VI-a Perspective multiple pe chestiuni

relative la extracția minieră (ONG-uri, industrie, comunitatea locală, guvernare); Secțiunea a VII-a Identificarea problemelor specifice operațiunilor GSR (răspunsul GSR, privire asupra comunității lărgite și asupra comunității imediat afectate de operațiunile GSR); Secțiunea a VIII-a Analiză și concluzii.

I.2. Decrierea companiei GSR

Golden Star Resources Ltd. (GSR) este o companie minieră internațională de exploatare auriferă, axată pe minerit, dezvoltare minieră și exploatare în Gana, Africa de Vest. Compania are, de asemenea, interese în exploatarea auriferă din alte zone din Africa de Vest, în scutul Guiana din Africa de Sud și în Brazilia. GSR este listată pe piața de schimb din Toronto, New York și, începând din ianuarie 2008, pe piața de schimb ganeză. În 2009, GSR a produs 409,902 oz (engl. oz = uncie) aur, o creștere cu 38,5% față de 2008, când a produs 295, 927 oz (date cu privire la companie extrase din rapoarte anuale, dacă nu se specifică altfel). Producția de aur în 2007 și 2006 a fost de 246,278 oz, respectiv 201,400 oz. În 2007, GSR și-a crescut rezervele de la 4,15 milioane oz (2006) la 4,93 milioane oz, datorită achiziției proprietăților Hwini Butre și Benso, urmate de un studiu de fezabilitate favorabil.

GSR are în proprietate și operează minele Bogoso/Prestea și Wassa, situate de-a lungul filonului aurifer Ashanti, din regiunea vestică a Ganei (vezi harta). Minele se află la aproximativ 300km de orașul capitală, Accra. În prezent (2009), GSR deține drepturi – inclusiv prospectare și drepturi miniere – asupra celei mai largi arii mineraliere de-a lungul filonului Ashanti. Alte companii ce operează în zonă sunt Newmont Mining Company, AngloGold Ashanti Ltd. și Gold Fields Ltd.

Înainte de 1999, GSR era o companie de prospectare. În 1999, a fost luată decizia de a transforma compania într-una producătoare de aur, fiind achiziționată mina Bogoso Gold. În 2001, GSR a achiziționat mina subterană Prestea și drepturile de suprafață Prestea. Aceste proprietăți formează acum Golden Star (Bogoso/Prestea) Ltd. GSR a profitat de scăderea prețului bunurilor pentru cumpărarea minei Wassa în 2002, care este acum proprietate principală a Golden Star (Wassa) Ltd. În 2005, GSR a achiziționat proprietățile Hwini-Butre și Benso (HBB) și a început dezvoltarea minelor Benso și Hwini Butre care au început să livreze minereu la uzina de procesare Wassa în 2008, respectiv 2009. Operațiunile Bogoso/Prestea și minele Wassa au propriile facilități de procesare, acestea fiind la aproximativ 40 km depărtare una de alta.

La 31 decembrie 2009, numărul angajaților direcți ai GSR era de 2099. În timp ce majoritatea angajaților GSR este concentrată la Bogoso/Prestea (1057 angajați și 922 contractori) și Wassa (946 angajați și 550 contractori), expansiunea proiectului Wassa spre a include minele Benso și Hwini Butre a adus cu sine locuri de muncă adiționale și oportunități de extindere în Regiunea vestică. Prin divizia de prospectare (ce cuprinde 71 de angajați și 115 contractori), GSR continuă să caute noi ținte de minereu aurifer în Gana, în alte zone din Africa de vest și în America de sud oferind astfel locuri de muncă pe un areal extins. Direcțiunea este alcătuită din 18 persoane (la sediul din Denver) și 7 persoane la biroul din Accra, Gana. Din cei peste 2000 de angajați ce lucrează în Gana, peste 97% sunt de naționalitate ganeză. Vice președintele de operațiuni din Gana este de naționalitate ganeză,

ca și cea mai mare parte a direcțiunii cu sediul în Gana. Directorii generali, majoritatea activând în America de nord, sunt de diferite naționalități.

Pentru ușurarea înțelegerii, următoarea secțiune se va ocupa cu descrierea minei Bogoso/Pretea și apoi a operațiunii Wassa.

I.2.1. Bogoso/Pretea

Golden Star (Bogoso/Pretea) Ltd. (GSBPL) este o filială a Golden Star Resources Ltd., ce posedă 90%, guvernul ganez deținând restul de 10%. Bogoso/Pretea operează concesiunile miniere Bogoso și Pretea ca unică exploatare ce furnizează minereu pentru uzina de procesare Bogoso. Concesiunea Bogoso (95km pătrați) se află în nordul concesiunii Pretea (129km pătrați), fiind situate în apropierea orașelor Bogoso, respectiv Pretea, în districtul Văii Pretea Huni din Regiunea de vest. Districtul Văii Pretea Huni a fost creat în 2008, având capitala administrativă la Bogoso, la aproximativ 35 km vest de Tarkwa, în Regiunea de vest. Proiectul Pampe este situat la aproximativ 5 km nord-vest de orașul Bawdie, pe drumul principal Tarkwa-Kumasi, 16 km nord de uzina de procesare Bogoso. Din februarie 2010, pentru operațiunea Wassa, exploatarea minieră are loc în minele Benso, Hwini Butre și Wassa, iar pentru operațiunea Bogoso/Pretea, în puțurile Buedichem și Chujah.

GSBPL folosește metode standard de puț deschis pentru extracția de minereu, inclusiv forajul, exploziunea, excavarea și transportul minereului la uzină. Exploatarea minieră la concesiunile Bogoso și Pretea variază în funcție de planul de exploatare, uzina fiind aprovizionată de la mai mult de o fosă. Bogoso/Pretea au produs mai mult de 120216 uncii de aur în 2007, 170499 uncii în 2008 și 186054 uncii în 2009, o creștere de 9,1% pe anul 2009. Mina subterană Pretea a fost închisă în 2002, dar GSR evaluează opțiunile pentru a o redeschide.

Testele întreprinse cu tehnica cea mai potrivită de recuperare a aurului pentru minereul de la Bogoso/Pretea arată că oxidul de minereu poate fi tratat prin metoda convențională a filtrării cu carbon (FPC). Cu toate acestea, recuperarea aurului din minereu de tranziție sau de sulfură este mult mai complexă și necesită un proces în mai multe etape. După strivire și mărunțire, un circuit flotant produce un concentrat de sulfură care este introdus într-o serie de reactori BIOX® unde sunt utilizate bacterii pentru oxidarea sulfurii și eliberarea aurului. Materialul oxidat este apoi neutralizat (Ph-ul este crescut cu ajutorul varului) iar apoi aurul este recuperat printr-un proces clasic de FPC.

Uzina de transformare de la Bogoso are o capacitate de 3,5 milioane de tone pe an și utilizează tehnologia oxidării bacteriene BIOX® pentru tratarea minereului refractar de sulfură. Alături de uzina de procesare a oxidului, exploatarea Bogoso este acum capabilă de a procesa toate tipurile de minereu extrase la concesiunile Bogoso și Pretea. Uzina de procesare a oxidului de la Bogoso are o capacitate de 1,5 milioane de tone pe an. Uzinele de procesare a oxidului și sulfurii au o capacitate combinată de 5 milioane de tone pe an.

Uzina de procesare a oxidului (prin filtrare cu carbon) a intrat în proces de întreținere în al treilea trimestru al anului 2008, din cauza lipsei de oxid. Compania se așteaptă a reîncepe activitatea

odată ce mina Prestea-sud va fi dezvoltată. Înainte ca proiectul Prestea-sud să intre în producție, trebuie să aibă loc o audiere publică în sânul colectivităților afectate, condusă de Agenția pentru protecția mediului (APM), să fie aprobată cererea pentru obținerea permisului de mediu și terminată construcția rutei de acces de 10 km de la Prestea-sud spre ruta de transport existentă.

Instalația pentru evacuarea rezidurilor Bogoso/Prestea se compune din patru zone. Celula TSF I actual inactivă și declassată; celula TSF II 1 /2 pentru reziduri FCP; celula TSF II 2A pentru reziduri FCP; celula TSF III pentru reduri flotante. Area totală este de aproape 60 ha în readaptare activă (Thorpe și Oboro-O'ferrie, 2009). Raporturi independente ale unor ingineri cu privire la instalația pentru evacuarea rezidurilor sunt efectuate trimestrial pentru asigurarea securității instalațiilor.

I.2.2. Wassa

Operațiunea Wassa constă în o uzină de procesare la situl Wassa, puțul Wassa și două mine satelit, una la Benso și una la Hwini Butre, localitate la aproximativ 52 și respectiv 80 km de uzina de procesare. Mina Wassa a produs 126.062 uncii de aur în 2007, 125.427 uncii de aur în 2008 și 223.848 uncii în 2009, o creștere de 78,5% față de 2008. Mina Benso a început exploatarea de minereu pentru uzina de procesare în 2008 iar Hwini Butre în 2009. Minereul de la cele trei mine, Wassa, Benso și Hwini Butre, este procesat la uzina Wassa printr-o metodă convențională de filtrare cu carbon. Un drum de acces de 76 km a fost construit în 2008/2009, pentru transportul minereului de la minele Benso și Hwini Butre spre uzina Wassa. Uzina de procesare FPC Wassa generează în jur de 7000 tone de reziduri pe zi, care sunt pompate ca materie lichidă spre instalațiile de eliminare a rezidurilor, din spatele uzinei. La instalațiile Bogoso, tehnica de depozitare implică robinete care depun rezidurile pe plaje, iar supernatantul este colectat fiind trimis înapoi spre uzină pentru reutilizare. Instalația pentru înmagazinaj de reziduri Wassa (TFS) acoperă aproximativ 116 ha și ar trebui să fie funcțională pe întreaga durată a existenței minei (Thorpe și Oboro-O'ferrie, 2009).

II. Metodologie

II.1 Abordare metodologică

Această cercetare se sprijină pe abordări instituționale pentru a ajunge la înțelegerea factorilor care determină și influențează politicile și provocările de RSC (Campbell, 2006, 2007). Ca în cea mai mare parte a țărilor, contextul politic, economic și social ganez este esențial pentru înțelegerea problemelor provenind din prezența marilor exploatare miniere. Abordările instituționale sunt utilizate pentru înțelegerea atributelor organizaționale care influențează perspectiva și angajamentul companiei miniere cu privire la RSC. Instituționalismul sociologic furnizează perspectivele asupra sistemului de valori al comunităților locale care le formează percepția asupra exploatarei, asupra companiilor miniere și asupra rolului pe care aceste companii ar trebui sau nu să îl joace în comunități.

Compatibilă cu proiectul de cercetare de ansamblu, cercetarea a încercat să integreze perspectivele multiple în analiza exploatarei miniere din Gana. Această abordare este o unealtă

prețioasă pentru identificarea diverselor perspective ale diverșilor actori cu privire la exploatarea minieră. Cu toate acestea, autorii nu presupun că prin identificarea de perspective diferite, o modalitate de a rezolva conflictele prin consens va fi găsită. În fapt, date fiind caracteristicile structurale ale cadrului instituțional și, mai ales, variatele ontologii ce pot influența gândirea în comunitățile locale rurale, marile diferențe dintre perspective nu pot fi ușor reduse.

II.2. Planul de cercetare

Autorii au efectuat un singur studiu de caz asupra activității companiei miniere canadiene Golden Star Resources (GSR). Datorită faptului că GSR operează în prezent mine doar în Gana și că cele două exploatări, Bogoso/Prestea și Wassa, au caracteristici de proprietate similare și că se află în apropiere una de alta, autorii au decis să le studieze pe ambele.

Pentru a aduna date cu privire la compania minieră, autorii au condus interviuri aprofundate, cu sfârșit deschis, la diferite momente. Un total de 20 de angajați din înalta direcțiune și de la nivele de execuție au fost intervievați, uneori împreună de către cei doi autori, alteori separat. La situl minier, interviurile au fost conduse în martie/aprilie 2009 și în octombrie 2009. Interviuri prin telefon sau în persoană au fost luate cadrelor superioare în 5 ocazii, între noiembrie 2008 și octombrie 2009. Alte informații privitoare a perspectiva companiei au fost adunate din documente ale GRS, inclusiv rapoartele de durabilitate al GSR. Perspectivele ONG-urilor sau cele guvernamentale sunt bazate pe interviuri de profunzime cu un număr de persoane special alese (la acest moment un nr. mic), considerate a fi reprezentative pentru exprimarea acestor perspective particulare. De exemplu, au fost intervievați oficiali înalți de la Comisia de Minerale și de la Camera minelor și o serie de directori de grupuri de ONG-uri, inclusiv Asociația Wassa a comunităților afectate de minerit (AWCAM), Rețeaua pentru lumea a treia de dezvoltare socială și economică integrată (ISODEC). (Identitățile intervievaților sunt confidențiale, în concordanță cu protocolul de etică al agenției sponsor, Consiliul de cercetare în științe sociale și umane). Datele provenind din interviuri au fost suplimentate de documente/rapoarte ale ONG-urilor, guvernului, asociațiilor industriale și ale Comisiei pe probleme de drepturile omului și justiție administrativă (CHRAJ). Raportul din 2008 al acestei comisii cu privire la operațiunile miniere în Gana este contencios, cu multe informații de natură orală, neverificate de o parte independentă. Autorii iau notă de această problemă, dar cred nu mai puțin că raportul CHRAJ servește ca indicator cu privire la multe chestiuni comunitare, și concluziile sale sunt în concordanță cu îngrijorările exprimate de ONG-urile anti-minerit. Poate fi astfel privit ca un punct folositor privitor la perspectiva ONG-urilor despre activitatea minieră. Au fost deasemenea folosite surse din literatura academică și rapoarte de media.

În strângerea de date despre perspectivele comunitare, autorii au căutat să determine cum este mineritul perceput de persoanele locuind lângă mine. Concesiunea Bogoso cuprinde 11 așezări/comunități, orașul Bogoso fiind cel mai mare dintre acestea, cu o populația de 8.659 (Serviciul statistic Gana, 2002). Concesiunea Prestea cuprinde 5 așezări, inclusiv orașul Prestea care are o populație de aproximativ 22.000. Concesiunile Wassa/HBB cuprind 6 așezări relativ mici. Folosind un chestionar scurt (atașat ca apendice 1), cercetătorii au explorat percepțiile la Bogoso/Prestea și Wassa, unde 542 de persoane au fost chestionate cu privire la viziunea asupra mineritului și comunităților și asupra GSR în particular. Există mai multe comitete comunitare

consultative pe probleme de minerit (CCCM) la Bogoso/Prestea și autorii s-au întâlnit cu reprezentanți ai două dintre acestea, reprezentând zonele Bogoso și Prestea care sunt în acest moment active. La momentul începerii muncii de teren inițiale, era un singur CCCM în Wassa (acum au fost stabilite trei, câte unul pentru fiecare mină Wassa), cu care autorii au avut întâlniri. Aceste CCCM au subcomitete responsabile cu forța de muncă, agricultura și evaluarea recoltelor. Interviuurile au adus informații valoroase de la reprezentanții celor direct afectați de operațiile miniere ale GSR.

II.3. Limitări ale metodei și planului de cercetare

În spiritul protocolului cercetării largi, a fost cerută permisiunea companiei miniere înainte de începerea cercetării. Condiția impusă de GSR pentru participarea la acest proiect a fost de a examina rapoartele de cercetare, rezervându-și dreptul de a-și retrage consimțământul în orice stadiu al proiectului. GSR a supervizat toate aranjamentele pentru interviewarea oficialilor companiei și ai CCCM-urilor. În afara preocupărilor evidente cu privire la obiectivitate, autorii au considerat că accesul privilegiat la oficiali ai companiei, la siturile miniere și la CCCM-uri, depășesc dezavantajele. Mai mult, acordul de participare a companiei a făcut posibilă înțelegerea perspectivei companiei, un obiectiv principal de cercetare în proiectul larg de cercetare al perspectivelor multiple.

Autorii sunt conștienți de limitele unei cercetări care se sprijină pe perspectivele unui singur ONG sau doar pe vocea comunitară cu privire la chestiunile legate de exploatarea minieră și de GSR în particular. Mai mult, autorii consideră că au reușit să capteze, prin intermediul cercetării, o reflexie reprezentativă a diferitelor perspective. Datele vaste strânse pe parursul anchetei realizate pe un eșantion de persoane alese la întâmplare sunt utilizate pentru determinarea percepției generale a comunității în ceea ce privește impactul exploatarea minieră. Interviuurile cu reprezentanți ai comunității au completat datele de anchetă și au permis autorilor să evalueze efectul activităților GSR asupra celor direct afectați. Deși CCCM-urile sunt organizate de companie și accesul la acestea este controlat de companie, autorii consideră datele strânse ca fiind pertinente, fie acestea comentarii critice sau cuvinte de felicitare pentru anumite activități întreprinse. Mențiunile elogioase, ca și cele critice, se învârt în jurul unor teme comune care au fost găsite a se repeta atât la Wassa, cât și la Bogoso, la nivelul anchetei de stradă, dar și la nivelul grupurilor de reflecție ale CCCM-urilor.

III. Abordarea conceptuală: RSC în context ganez

Gana are o lungă istorie de activități de RSC întreprinse de companii mai mari sau mai mici (Ofori, 2007). Această afirmație este confirmată de ceea ce Ofori numește anecdotic "o indulgență hazarduasă în activitatea normală a companiilor..." (p. 67). Printre multiplele activități comunitare și de RSC, companiile au sponsorizat aripi de spital, au renovat școli, au donat calculatoare și biciclete autorităților locale, au organizat mese pentru cei fără adăpost sau pentru copiii străzii și au susținut turneuri și alte inițiative sportive.

Deși aceste activități sunt binevenite, ele reprezintă deseori tendințe de a adresa simptomele și nu cauza permanentă instituțională, sistemică, a limitării naționale și slăbiciunii guvernamentale cu privire la defavorizarea societății. Acest lucru este cu atât mai adevărat în sectorul extractiv, datorită caracterului de ne-reînnoire a materialului minier. RSC, definită variat (Gawel, 2006; Bird, 2004), evidențiază faptul că întreprinderile au o mare responsabilitate către societate, dincolo de generarea de randament economic. Au responsabilitatea de a trata consecințele activităților operaționale, de a se asigura că se conformează regimurilor juridice și reglementare și că se comportă cu acționarii și cu grupurile de interese cu considerație, respect, atenție cu privire la drepturile omului și la celelalte drepturi sociale. Companiile funcționează într-o societate conștientă de rolul său de parte implicată (Maak și Pless, 2006).

Diversele segmente ale societății contribuie în maniere variate la coeziunea, pacea și stabilitatea existenței umane. Făcând aceasta, se așteaptă ca ceilalți să le recunoască contribuția și să aibă un comportament similar. Aceasta constituie o măsură de responsabilitate mutuală care nu este un cadou, o acțiune voluntară (ca în a alege de a face) și nici una facultativă (ca și cum dacă se alege neimplicare, nimic nu este pierdut). Reprezintă mai degrabă o afirmație a responsabilității umane către oameni, în susținerea mutuală a coexistenței - capturată de către Akan-twi în motoul AWCAM "asetena pa" (<http://www.wacam.org>), care înseamnă coexistență corectă/acceptabilă. Provocarea de RS pentru companii, guverne, ONG-uri și comunități este de a se pune de acord asupra a ceea ce "asenta pa" reprezintă în contexte specifice. Provocarea RSE este reflectată în reacțiile la raportul Comisiei drepturilor omului și de justiție administrativă (CDHJA 2008) privind starea comunităților miniere din Ghana care prezintă vederile comunităților asupra impactelor pe care industriile extractive le/au avut asupra comunităților și domeniilor în care ele operează. Comisia notează că mai multe plângeri, provocări și infracțiuni i-au atras atenția. Aceste provocări cuprind: accesul la resursele în apă, redevențele, lucrul cu explozibili, poluarea cu praf, siguranța și securitatea, sănătatea și maladiile respiratorii, relocarea, perturbarea muncii și mijloacelor de subsistență. Raportul face ecou preocupărilor aduse în prim plan de ONG-uri, dar industria minieră îl percepe ca fiind făcut de către o singură parte cu multiple alegații care nu au fost investigate de o manieră potrivită spre a le fi dovedită veracitatea. Pe scurt, raportul CDHJA este contestat la fel de mult precum este contestată natura RSC în contextul țărilor în curs de dezvoltare. Trebuie notat că Golden Star Resources nu este implicată în nici un caz ajuns în fața CDHJA.

Provocările de RSC specifice contextului țărilor în curs de dezvoltare nu pot fi adresate doar prin filantropie corporatistă. Este necesară o investiție în capitalul social și de infrastructură (a ariilor afectate) realizată atât de stat cât și de companiile în chestiune. Un aspect major al provocărilor de RSC sugerat de către colectivități, gardienii industriei, grupările de apărare, ONG-uri, este că după 100 de ani de minerit în vest, Ashanti și regiunea de est a Ganei, comunitățile și arealul au puține lucruri importante de arătat. La fel ca în restul Ganei, există încă o mare incidență a sărăciei, infrastructura este de slabă calitate, iar problemele de sănătate sunt endemice.

Un element de RSC critic în contextul țărilor în curs de dezvoltare este unde ar trebui trasată linia între responsabilitatea companiilor miniere și responsabilitatea instituțiilor statale sau

organizațiilor din sectorul public. Provocarea pentru companiile miniere este de a căuta consens cu comunitățile implicate care să diminueze sentimentul de în Justiție resimțit în cadrul acestora. Așa cum a notat Merali (2006), literatura referitoare la RSC pare a sugera că RS trebuie practică de organizații private, cu scop lucrativ. În experiența comunităților miniere, există un anumit grad de nemulțumire cu privire la mecanismele statale și maniera în care aceste instituții asigură protecția drepturilor și intereselor părților implicate. Provocările din sectorul minier ganez provin, în consecință, de la sectorul privat care nu este capabil de a răspunde tuturor cerințelor comunitare și de la nivel etatic, datorită inacțiunii/măsurilor insuficiente aplicate. Ansamblul acestor realități crează dificultăți de responsabilitate, deoarece companiile miniere nu ar trebui să se substituie statului, dar comunitățile estimează că întreprinderile miniere nu contribuie suficient prin raport la contextul local.

În lumina acestor dificultăți cu privire la responsabilitate, abordările de RSC tradiționale sunt insuficiente. Există o necesitate crecută de a elabora un ansamblu de acțiuni responsabile, durabile, strategice, mutual benefice. Aceste acțiuni ar trebui să emane din recunoașterea veritabilă a și din atenția la argumentele economice, tradiționale, istorice, dar și comerciale părților implicate și grupurilor de interese. De aceea, fundația conceptuală a acestui studiu de caz se sprijină pe ideea că actorii trebuie să adopte strategii de RSC durabile care merg dincolo de filantropie și antrenează practici durabile potrivite țărilor în curs de dezvoltare. O asemenea abordare trebuie efectuată în parteneriat cu statul, care va profita, dar va fi și responsabil de ameliorarea infrastructurii pe termen lung.

IV. Context instituțional

În scopul de a aborda contextul instituțional, vom examina pe scurt economia geneză, extracția minieră în Gana și instituțiile chemate a reglementa activitățile miniere.

IV.1. Economia ganeză

Economia ganeză nu este diferită, în structură și proces, de cea a altor țări în curs de dezvoltare. Principalele exporturi sunt aurul, lemnul și cacao. Moneda națională este cedi (GH¢), cursul de schimb, în iulie 2009, fiind de aprox. 1,45 GH¢ la 1\$. Până la 57% din populația activă de 11-13 milioane, este implicată în agricultură. Gana are un sub-sector de servicii din ce în ce mai dezvoltat (finanțe/servicii bancare, turism, educație și telecomunicații), care reprezintă 29% din munca formală; industria, inclusiv exploatarea miniere și celelalte industrii extractive/activități de procesare, reprezintă între 10 și 14% din locurile de muncă. Venitul pe cap de locuitor este de aprox. 500\$ pe an, veniturile bugetare de aprox. 4,2 miliarde \$ și cheltuielile de aprox. 5,4 miliarde \$. În consecință, în fiecare an, Gana depinde de partenerii de dezvoltare, de agențiile donatoare și de organismele financiare internaționale pentru a primi diferite împrumuturi, subvenții și ajutoare, pentru îndeplinirea a două obiective principale: susținerea bugetară și asistența în dezvoltare. Agricultură (inclusiv cacao) și serviciile furnizează, fiecare dintre ele, aprox. 37% din PIB, restul fiind furnizat de industrie și activitățile de procesare. Rezervele exterioare ale țării (aurul și devizele exterioare) sunt estimate la nu mai mult de 3 miliarde \$ pe an. În 2007, Gana a avut o cotă de credit

B+ din partea întreprinderilor de credit Standard & Poors și Fitch. Creșterea reală a PIB a fost în medie de 6% în cursul ultimilor 4 ani. Există o teledensitate de de aprox. 20% (cuprinzând liniile mobile și cele fixe).

Evenimentele importante în istoria economică recentă a țării includ: opțiunea penru inițiativa "țări sărace foarte îndatorate", inițiativă din anul 2001/02, care a condus la un important aliniament al datoriei și a impus măsuri de prudență și disciplină bugetară. Angajamentul Ganei la bursa din Londra din 2007 a fost puternic solicitat, supra-subscris, obținându-se 750 milioane \$, în principal pentru dezvoltarea infrastructurii (prima țară din Africa sub-sahariană, cu excepția Africii de Sud, având acces în această manieră, la finanțe internaționale). În 2007/08, a fost descoperit petrol în cantități industriale. Din punct de vedere structural, economia este încă puternic dependentă de cacao, de exportul de minereu brut, de remitențe de schimb străine, de veniturile aduse de ganezii din diaspora și de donații.

Investițiile străine directe (ISD) au fost estimate, în 2006/07, la un slab 1,15% din PIB (Banca mondială, 2007). Totuși, din cauza stabilității politice, Gana ete din ce în ce mai atrăgătoare pentru investitori și, în consecință, asistăm la o tendință crescătoare a ISD-urilor care, în 2006, au ajuns la 500 milioane \$ pe an. Aceste afluxuri provin din tot spectrul activităților economice, pornind de la servicii (de exemplu serviciile bancare), spre manufactură, telecomunicații sau activități miniere. Ultimul mare aflux (2008) l-a reprezentat achiziționarea de 70% din acțiunile de stat ale gigantului de telecomunicații Gana Telecom, de către Vodafone, Anglia, pentru aprox. 900 milioane \$.

IV.2. Politica oficială guvernamentală cu privire la exploatarea minieră

De la sfârșitul anilor 1980, poziția politică oficială a guvernului ganez cu privire la exploatările miniere a fost de a încuraja participarea activă a sectorului privat și a marilor companii multinaționale în exploatarea marilor depozite de minereu ale țării. Cadrul juridic (Legea minelor și minereurilor PNDCL 153 din 1986 și legea revizuită, Actul minelor și minereurilor nr. 703/2006) care reglementează sectorul reliefează, în măsură considerabilă, punctele de vedere, scopurile și obiectivele politicii de stat. Aceasta poate fi rezumată după cum urmează:

- Recunoașterea drepturilor asupra suprafeței ca aparținând proprietarilor terenurilor, iar drepturile asupra resurselor subterane ca fiind ale statului, pentru și în numele populației;
- Preferința pentru formalisme și pentru reglementarea juridică a activităților miniere de toate tipurile;
- Un regim distributiv al veniturilor acoperind redevențele, impozitele, dividendele acumulate pornind de la acțiunile de stat în operațiunile miniere (guvernul posedă cel puțin 10% din toate operațiunile miniere);
- Compensații potrivite pentru terenurile expropriate și pentru perturbarea folosirii suprafeței terenurilor;
- Existența de plane și angajamente de reabilitare și de închidere;
- Protecția mediului.

IV.3. Industria minieră în Gana

Interesele străine în sectorul minier ganez se plasează cu mai mult de 500 de ani în urmă, plecând de la primele debarcări portugheze din 1471. Pentru mai mult de 100 de ani, exploatarea auriferă și comerțul au fost principalele motive pentru care Coasta de aur a devenit atât de importantă pentru comerțul european. Până la mijlocul anilor 1800, exploatarea auriferă a fost esențialmente aluvială. Exploatarea de excavațiune și extracție minieră a început odată cu mina cea mai mare și mai productivă a țării, Obuasi, spre sfârșitul secolului al XIX-lea. Aceasta a condus la nașterea întreprinderii Ashanti Goldfields. Țara a cunoscut trei valuri de extracțiuni miniere: sfârșitul anilor 1800, începutul anilor 1980 și, mai nou, mijloc și sfârșit de ani 1990.

Sectorul minier contribuie cu mai mult de 5% din PIB cu venituri anuale de mai mult de 1 miliard \$. Contribuie, în medie, cu 10% din bugetul guvernamental în fiecare an. În 2006, câștigurile biroului guvernamental al Serviciului interior de venituri a fost de aprox. 523 milioane \$. Sectorul minier a contribuit cu aprox. 53,5 milioane \$, prin impozitul asupra venitului, precum și prin redevențe. Totuși, principalele venituri ale statului nu provin din volumul de vânzări și din exporturi, deoarece cea mai mare parte a minelor este în proprietate străină. Gana câștigă din impozite, redevențe și dividende pentru participațiile bursiere. Raportul anual pe 2007 al Camerei miniere din Gana enumerează ca active următoarele companii: aur: Abosso Goldfields Ltd; AngloGold Ashanti Ltd; Chirano Gold Mines; Goldfields Gana Ltd; bauxită: Gana Bauxite Company Ltd; mangan: Gana Manganese Company Ltd.

Minereurile care sunt extrase în prezent sunt următoarele: bauxita, aurul, diamentele și manganul. Tabelul următor furnizează o vedere de ansamblu a principalilor actori. Sunt mai mult de 20 de companii miniere active în Gana. Ultimul raport (2008) al Comisiei pentru drepturile omului și justiție administrativă se concentrează asupra a 7 companii din sectorul minier ganez. Pentru concizie, furnizăm o descriere a acestor 7 companii dintre care 4 sunt canadiene, în tabelul I de mai jos. În sectorul minier, sunt companii miniere mici cu concesiuni mici și o singură fosă în exploatare. Sunt, de asemenea, companii care posedă mai mult de o concesiune sau mai mult de o zonă de operațiuni, dar care au intrat destul de recent pe piață (în ultimii 10 ani). Mai sunt apoi multinaționalele care exploatează mine pe mai multe continente și dispun de resurse considerabile și de influență pe piață. Industria minieră ganeză cuprinde, de asemenea, mineritul artizanal, pe scară mică. Cei care au primit licențe de la Ministerul terenurilor și resurselor naturale la recomandarea Comisiei minereurilor și Antreprizei de marketing al metalelor prețioase (AMMP), sunt considerați a lucra legal. AMMP licențiază cumpărători de produse artizanale, dar nu se face nici o diferență între cumpărătorii autorizați care au dobândit aurul de la mineri autorizați sau nu. Minerii neautorizați au o activitate ilegală.

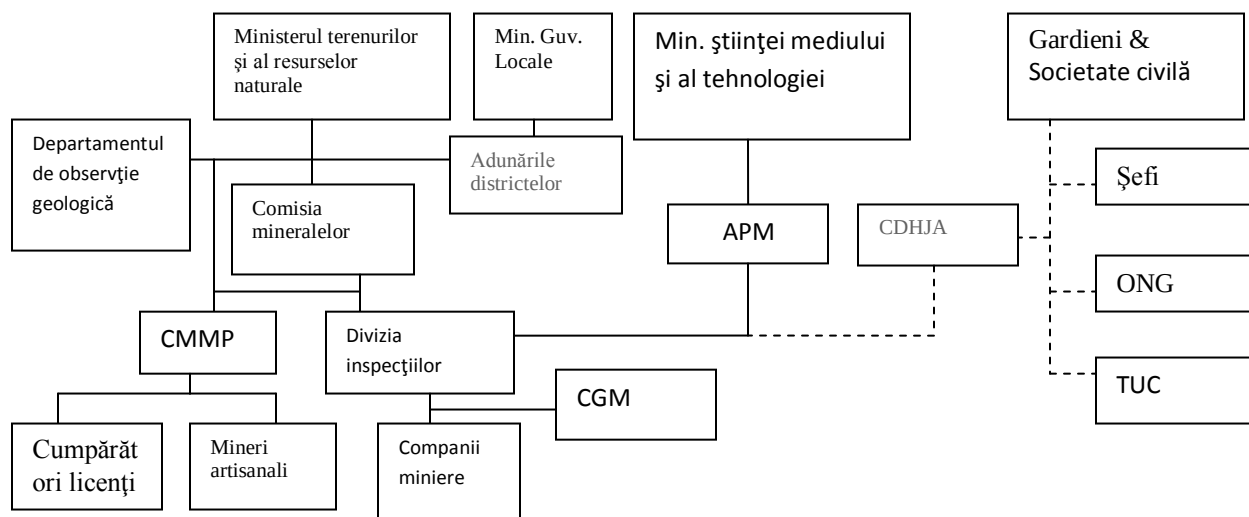
Tabelul 1. Câteva companii miniere din Gana, proprietarii și volumul de producție

Compania & anul în care principalele exploatări au început în Ghana	proprietarii	Produs & Locația exploatării în Ghana	Resultate – 2006
Gold Fields Ghana Ltd ; 1993	Gold Fields (Africa de Sud) & IAMGold (Canada) ; Guvernul Ganei (GdG)	Aur ; Tarkwa & Damang ; Regiunea de vest (pădure) a ganei	938 696 uncii
AngloGold Ashanti ; 2004 Prezență de durată ca Ashanti Gold în Ghana	Anglo-americană : Africa de Sud & Ghana	Aur ; Obuasi, Iduapriem ; Regiunea de vest și Ashanti din Ghana	620 001 uncii
Golden Star Resources ; 1999/2001/2002	Canadiană	Aur ; Wassa, Mpohor, Bogoso / Prestea ; Regiunea de vest a Ganei	409 000 uncii (2009)
Newmont Ghana	Americană	Aur ; Ahafo (Région de Brong Ahafo) ; Akyem (Regiunea de est)	202 000 uncii
Chirano Gold Mines Ltd ; 2004	Red back Mining (Canadiană); GdG	Aur ; Chirano: Bibiani/Bekwai; Regiunea de vest a Ganei	127 196 uncii
Ghana Manganese Company Ltd	GdG & Elkem (Norvegia)	Mangan ; Nsuta, Regiunea de vest a Ganei	1.65 tone metrice
Ghana Bauxite Company Ltd, 1940	GdG & Bosai Minerals Group (China-achiziționată de la Alcan 2009)	Awaso, Regiunea de vest a Ganei	841 775 tone metrice

4.4. Cadrul reglementar pentru activitatea minieră

Figura 1 de mai jos detaliază guvernanta, structurile administrative și legăturile părților implicate în exploatarea minieră din Ghana.

Figura 1 : Instituții în structura exploatării miniere din Gana

Sursa : Compilația autorilor dintr-o varietate de surse.

Drepturile miniere (explorarea și exploatarea minelor) sunt emise de Ministerul terenurilor, pădurilor și minelor la recomandarea Comisiei minerealelor (legea 703, secțiunea 5 (1)). Comisia minerealelor are responsabilitatea de a administra legea (legea 703, secțiunea 100 (1)). Divizia de inspecții a Comisiei minerealelor este responsabilă cu securitatea minelor, standardelor de echipament, inspecțiilor și nivelului competenței resurselor umane. Divizia scrie rapoarte pentru managementul firmei cât și pentru Comisia minerealelor. Minele au un interval de timp în care trebuie să rezolve problemele identificate de un raport. Lipsa luării măsurilor corective cerute poate fi sancționată prin lege.

Agencia pentru protecția mediului (APM) are atribuții largi în ce privește toate problemele de mediu (nu doar extracțiile miniere). Misiunea sa esențială este de a se asigura că politica de mediu și planificare este pusă în practică și că este compatibilă cu dorința țării de a întreține efectiv și pe termen lung calitatea mediului. Un permis de mediu din partea APM este necesar înainte de începutul operațiunilor miniere. În această privință, APM are puterea de a controla efectele extracției asupra mediului. În cadrul gestiunii resurselor de mediu, APM primește astfel rapoarte lunare și anuale de la companiile miniere și efectuează evaluări ale locurilor de exploatare minieră de-a lungul întregului an pentru a se asigura că responsabilitățile de mediu sunt respectate de companii.

Comisia drepturilor omului și a justiției administrative (CDOJA) este responsabilă cu asigurarea justiției administrative și procedurale, transparența și imputabilitatea în cele două sectoare, public și privat. Aceasta examinează plângerile de violări ale drepturilor și libertăților fundamentale în cele două sectoare, public și privat, cât și toate plângerile privind injustiția administrativă, abuzul de putere și transformările injuste comise de funcționarii publici în exercițiul funcțiilor oficiale. Orice acuză privind violarea drepturilor omului, inclusiv cele implicând companiile miniere, poate fi semnalată Comisiei pentru a fi anchetată. La acest moment, Golden Star nu are nici un proces în fața Comisiei.

Adunările de district (AD) sunt responsabile cu problemele locale specifice precum planificarea și guvernare și legătura cu organismele de securitate și acționează ca vocea etatică a populației locale. Adunările constituie brațul executiv al statului la nivel local. Orice inițiativă a unei companii miniere care merge dincolo de susținerea unui individ a unei familii și implică terenuri, clădiri, școli sau ferme agricole va implica probabil Adunarea de district.

Camera ganeză a minelor (CGM) este asociația-egidă a societăților miniere private a Ganei. Aceasta lucrează pentru a promova interesele specifice cât și pentru a furniza un cadru pentru examinarea de către experți a companiilor miniere și a acțiunilor lor. Totuși, codurile sale și așteptările sale sunt, în mare parte, voluntare.

5. Surse de nemulțumire privind extracțiunile miniere din Gana : o poveste cu două realități

5.1 Tradiția minieră a Ganei

Secțiunea ce urmează prezintă efectele pozitive și negative ale extracției miniere de mari dimensiuni asupra economiei și a comunităților locale.

5.1.1 Efectele pozitive

Liberalizarea sectorului minier din anii 1980, grație privatizării activelor miniere și a introducerii de reglementări complete (Legea privind mineralele și activitatea minieră 1986/PNDCL 153) a provocat un afluc de investiții străine directe (IED) în sectorul minier. Succesul atragerii IED-urilor s-a tradus în creșterea locurilor de muncă în sector de la 15 069 în 1987 la 22 500 în 1995 (Akabzaa și Darimani, 2001: 15). În plus față de miile de angajați direct de către marile mine, importante locuri de muncă indirecte sunt furnizate de către companiile care susțin sectorul minier, precum laboratoarele de dozaj, agnețiile de închiriere și vânzări de echipamente, serviciile de securitate și aprovizionare.

Sectorul minier este singura sursă de devize și contribuie cu aproximativ 45% din totalul încasărilor de devize în Gana (Aryee, 2001). Marea industrie extractivă reprezintă între 7% și 9% din încasăările totale ale guvernului. Contrar altor industrii extractive, în Africa și în altă parte, există un anumit grad de transparență în raporturile privind redevențele vârstă guvernului ganei care participă la Inițiativa pentru transparență în industriile extractive (ITIE). Conform Camerei Minelor din Gana (Publică ce plătești, 2007), membrii producători ai Camerei au plătit guvernului, în 2007, \$43 226 713 ca redevențe. Diferitele autorități municipale și adunările de departament (AD) situate în zonele miniere au beneficiat și ele de plățile de terife care, în 2007, se ridicau în Gana la 7,59 miliarde cedi (Camera minelor din Gana, 2007).

Camera minelor a identificat o gamă întreagă de multiplicatori sociali care sunt rezultatul direct al exploatarei miniere de mare scală în colectivitățile rurale (Camera minelor din Gana, 2007). Acestea pot fi catalogate după cum urmează:

- **serviciile bancare** : prezența minelor în colectivități precum Tarkwa, Obuasi et Prestea a încurajat băncile să realizeze succursale în aceste zone, angajând de această manieră localnici și furnizând servicii companiilor comunitare care altfel ar fi apelat la capitalele regionale pentru serviciile bancare.

- **telefonie** : necesitatea, pentru societățile miniere, de a avea servicii de comunicare viabile a facilitat serviciile de telefonie fixă și mobilă pentru colectivitățile ce trăiesc în jurul minelor.
- **electricitatea** : companiile au furnizat transformatoare, stâlpi electrici, cabluri și alt echipament pentru a facilita extinderea rețelei de energie către comunitățile miniere.
- **dezvoltarea infrastructurii** : construirea rutelor de acces colectivităților rurale, chiar dacă destinate profitului operațiunilor miniere reprezintă, pentru comunitățile locale, îmbunătățiri importante care stimulează creșterea economică și oferă un acces mai bun la serviciile de sănătate în caz de urgență.
- **educația și sănătatea** : numeroase școli au fost construite de către companiile miniere în zonele rurale, în general sub-deservite, unde ele operează și majoritatea școlilor sunt menținute de companiile miniere. Companiile miniere au construit de asemenea spitale și clinici în colectivitățile miniere pentru a răspunde nevoilor de personal și membrilor comunității.
- **dezvoltarea resurselor umane** : majoritatea companiilor miniere are mari programe de formare și burse care permit studenților de nivel postsecundar să progreseze în formarea lor profesională către domeniile apropiate de extracția minieră și ulterior sunt recrutați pentru a lucra în mine.

5.1.2 Efecte negative :

Zona Bogoso/Pretea a fost afectată de extracție (cât și de activitățile forestiere și agricole) de mai mult de 120 de ani cu tot cortegiul de efecte de mediu. Cu avatajele descrise mai sus, rezultând din ultimul val al investițiilor miniere care a început în 1980, a apărut și un evantai de preocupări sociale și de mediu.

O dificultate cheie, pierderea de locuri de muncă în zona Tarkwa/Bogoso/Pretea la sfârșitul anilor 1990 și începutul anilor 2000, a fost determinată de schimbările structurale în economia aurului din lumea întreagă și, pe cale de consecință, nu e ceva specific doar pentru Gana. Companiile miniere de aur au evoluat plecând de la mine subterane la operațiuni de cer deschis care angajează mai puțini oameni pentru a excava mineralul. Schimbarea de la exploatarea minieră subterană care era deficitară din cauza prețului scăzut al aurului către minele de cer deschis mai rentabile a generat conflicte sociale determinate de trimiterea în șomaj cauzate de minele nerentabile.

Dezvoltarea minelor de cer deschis cere mai mult teren decât minele subterane tradiționale având ca rezultat reducerea suprafeței operaționale care făcea parte din baza agricolă. Spre sfârșitul anilor 1990, mai mult de 70% din suprafața terestră a axei Tarkwa/Pretea/Bogoso/Abosso/Nsuta a fost concedată (în principal pentru explorare) companiilor miniere ce exploatează în această zonă (Akabzaa, 2000 : 75). Munca de explorare și dezvoltare a condus la deschiderea a șase noi mine de aur de suprafață care au fost dezvoltate la sfârșitul anilor 1990 creând una dintre cele mai puternice concentrații de mine pe continentul african (Akabzaa, 2001 : 147). Trebuie notat că dezvoltarea fiecărei mine utilizează o proporție din terenul concesionat pentru mină (care reprezintă doar o fracție din

concesiunea de explorare) pentru operațiunile sale și că alți utilizatori ai suprafeței sunt în măsură de a-și continua activitățile lor în afara zonei operaționale.

Deși schimbarea din Legea privind minele în scopul încurajării investițiilor străine a produs rezultatele investiționale dorite, adoptarea măsurile pentru protejarea mediului și drepturile comunităților afectate trenează. Când exploatarea minieră a fost liberalizată, Gana era o democrație care se năștea trecând în 1992 de la o dictatură militară la o democrație multipartită. Protecția drepturilor omului, consacrate în Constituția din 1992, n-a fost imediat tradusă într-o protecție efectivă pentru comunitățile afectate de o manieră negativă de extracție. În ce privește mediul, APM nu a fost stabilită decât în 1994 (Consiliul pentru protecția mediului predecesor (1974) fiind supus controlului politic și neavând nici o putere de execuție sau de control independent). Toate aceste evenimente au avut loc înainte ca societatea Golden Star Resources să înceapă exploatarea minieră în Gana, legile potrivite fiind în vigoare atunci când Golden Star Resources a cumpărat mina Bogoso în 1999.

Creșterea numărului societăților miniere străine ce conduc exploatări miniere de suprafață în Gana a coincis cu acuzele de violări ale drepturilor omului din anii 1990. Cum comunitățile locale au reacționat la degradarea mediului, dislocărilor forțate și pierderii mijloacelor de existență forțele de securitate etatice au hărțuit și mutat în mod forțat membrii comunităților locale care s-au opus noilor mine (Cronica ganeză, 1998). Conform lui Ayine, autoritățile guvernamentale, centrale și locale sunt/erau complice omițând să respecte drepturile comunităților locale deoarece administrațiile centrale și locale competente considerau comunitățile locale ca obstacole față de operațiunile miniere (2001 : 96-99). Situația a fost agravată de faptul că aceste regiuni au fost întotdeauna neglijate de guvern.

Printre preocupările asociate dezvoltării miniere, considerațiile sociale și de mediu cheie cuprind : utilizarea pământului în maniere diferite, pierderea terenurilor agricole și compensațiile insuficiente, distrugerea siturilor sacre și a celor culturale, expulzările forțate sau problemele de reinstalare/relocare, degradarea pământurilor, creșterea ratei de abandon școlar, șomajul, violările drepturilor omului, poluarea aerului și a apelor, deversările în mediul receptor.

Cititorii interesați a obține informații mai detaliate privind efectele pozitive și negative ale extracției miniere din Gana pot consultat textele următoare: Akabzaa et Darimani, 2001 ; Akabzaa, 2000, 2001 ; Akpalu și Parks, 2007 ; Ayine, 2001 : CHRAJ, 2008 ; Camera minelor din Gana ; Hilson, 2002 ; Comisia minerelelor din Gana ; Nyame et al, 2009).

5.2. Preocupări decurgând din extracția minieră din Gana

5.2.1. Preocupări de mediu

Problemele care pot fi asociate minelor de suprafață din Gana includ poluarea apei și a aerului, pierderea de terenuri agricole, eventualitatea reinstalării, zgomotul, degradarea terenurilor și schimbarea utilizării acestora. Zona din vestul Ganei studiată unde activitățile miniere se desfășoară este caracterizată de nivele ridicate de precipitații și deci lipsa de apă asociată în mod obișnuit unei exploatații miniere nu este identificată ca o sursă de îngrijorare. Nivelurile ridicate de precipitații pun

probleme de gestiune pentru instalațiile de eliminare și controlul apelor utilizate provenind din regiunile miniere este necesar datorită concentrațiilor ridicate de materii în suspensie în apele utilizate pentru mine. Accesul comunităților locale la apa potabilă poate fi perturbat acolo unde cursul micilor curgeri de apă sau râurilor este modificat prin construirea infrastructurilor miniere. Exploatarea auriferă din vestul Ganei implică, de obicei, filtrarea prin carbon și/sau filtrarea în masă prin procese ce utilizează cianura. Din când în când, reziduurile deversate au contribuit la poluarea apelor de suprafață în râurile și apele subterane cauzând moartea peștilor care sunt sursă de alimentație pentru populațiile locale.

Minele de cer deschis generează praf și zgomot. Pe cale de consecință, comunitățile situate în apropierea minelor de cer deschis sunt reinstalate sau transferate pentru a reduce aceste efecte. În funcție de apropierea lor, comunitățile locale pot fi afectate negativ de emisiile de praf. Copii de școală care, în regiunile rurale din Gana parcurg drumuri rurale lungi pentru a ajunge la școală sunt în mod particular vulnerabili la praf dacă merg de-a lungul direcției drumurilor de acces noi dezvoltate și a drumurile de transport pentru traficul camioanelor grele. Praful creat de industria minieră și de către activitatea camioanelor grele se instalează în egală măsură pe plante și poate reduce randamentul vegetației și a culturilor adiacente sursei de praf. Zgomotul ambiant și vibrațiile solului făcute de explozii pot afecta clădirile aflate în apropierea exploatărilor și să le fisureze.

Capacitatea APM de a realiza obligațiile sale ecologice și de a atenua efectele potențial negative ale industriei miniere asupra mediului s-a ameliorat de-a lungul anilor. Prin Regulamentele de evaluare a mediului din 1999 (modificate în 2002), companiile miniere sunt ținute să dea declarații de impact de mediu și să creeze planuri de gestiune a mediului. Controlul APM se întinde asupra rezervelor forestiere ale Ganei grație Liniilor directe de mediu pentru extracție în rezervele forestiere protejate (2001).

Când o exploatare minieră este deschisă într-o rezervă forestieră (unde trunchiile de copaci sunt tăiați la 40 de ani), un control de mediu strict este cerut cuprinzând locuri de depozitare în exteriorul rezervei pentru piatra excavată și nivelarea oricărui puț. Orice dezvoltare în rezervele forestiere survine doar după consultări aprofundate cu autoritățile regulamentare și cu comunitățile locale și este controlat prin intermediul unui certificat de mediu emis de APM. Conform unui raport publicat de Comisia economică pentru Africa (CEA), Gana și Tunisia au cele mai bune sisteme de mediu în vigoare din Africa cu instituții eficiente, direcții administrative și un cadru solid de legi și regulamente (CEA, 2005: 23).

5.2.2. Locurile de muncă

În contextul prețului mediu al aurului în anii 1990/debutul anilor 2000, un număr mare de muncitori din principalele zone miniere subterane din Tarkwa, Prestea și Obuasi și-au pierdut locurile de muncă. Acest fapt a fost parțial compensat prin punerea la punct de depozite de nivel scăzut de-a lungul canalelor mineralizate care se pretează la exploatarea minieră de suprafață. Aceste noi mine de cer deschis au introdus noi locuri de muncă în regiunile defavorizate deși mult mai puțin numeroase decât cele disponibile în minele subterane.

Progrese recente în exploatarea de cer deschis, ca și în minele subterane, au antrenat necesitatea ca lucrătorii să devină mai calificați în zone unde numeroase persoane nu au instruire dincolo de nivelul primar. Pierderea locurilor de muncă și incapacitatea de a găsi locuri de muncă bine plătite necalificate

au fost principalele surse de nemulțumire în zonele de proximitate unde se găsesc exploatări de cer deschis și mine subterane. Migrația oamenilor din alte zone în speranța de a găsi un loc de muncă la companiile miniere exacerbează situația șomajului.

5.2.3. Pierderea mijloacelor de existență și disputele privind reinstalarea și compensarea

Zonele rurale din vestul Ganei sunt caracterizate, în general, de niveluri ridicate de muncă nerecunoscută de stat; majoritatea oamenilor sunt fie agricultori de subzistență, fie practică un melanj în care culturile agricole asigură subzistența lor și banii. Oamenii sunt, în general, puțin instruiți și, în afara marilor centre, infrastructura este de obicei săracă din lipsă de servicii și investiții. Majoritatea celor ce lucrează în sectorul agricol poate fi considerată drept angajată chiar dacă nu sunt numărați în cadrul populației active. Principalele activități agricole comerciale sunt axate pe cacao și palmierii de ulei. Creșterea numărului minelor de cer deschis începută la sfârșitul anilor 1980 a antrenat o mai mare perturbare pentru zonele apropiate și o interacțiune crescută între părțile implicate și exploatările miniere. Este posibil ca, înainte de 2000, unii dintre cei incluși în proiectele de reinstalare să nu fi fost răsplătiți pentru pierderile lor și mijloacele lor de existență să fi fost perturbate datorită extracției miniere.

Procedurile pentru a determina modul în care agricultorii trebuie indemnizați au fost stabilite prin Legea mineralelor și a exploatării miniere (Legea nr. 703). Conform secțiunii 73.3 suma indemnizației este determinată prin acord între părți (agricultori și compania minieră). În trecut, Comitetul pentru evaluarea terenurilor (CET) a fost însărcinat să determine valoarea recoltelor, dar, în cadrul legii din 2006 CET-ul intervine doar dacă părțile nu pot conveni o sumă. Îngrijorarea privind capacitatea agricultorilor de a-și reprezenta interesele este normală și procedurile de remediere a acestui fapt n-au fost inițiate de guvern până în acest moment (o nouă legislație a exploatării miniere a fost redactată pentru a da un sens Legii din 2006, dar prezentarea sa în Parlament a fost întârziată datorită alegerii unui nou guvern în decembrie 2008).

Ca răspuns la necesitatea pentru transparență, companiile miniere operând în vestul Ganei dezvoltă, în general, mecanisme transparente pentru a ghida programele lor de reinstalare. Majoritatea companiilor, de exemplu, se conformează standardelor de performanță numărul 5 ale Societății financiare internaționale (SFI) privind reinstalarea involuntară.

Totuși, diferențele în jurul compensației pentru « privarea de utilizare » rămân cât și în jurul compensației pentru agricultorii pentru arborii maturi de mare randament. Agricultorii reinstalați care trebuie să pornească de la zero trebuie să fie indemnizați pentru pierderea veniturilor culturilor ne-realizate. Compensația pentru « privarea de utilizare » n-a fost încă definită și promulgată în regulamentele care sunt necesare pentru definirea modului în care legea actuală privind minele (2006) este pusă în aplicare. Agricultorii compensați pot să nu dețină educația necesară pentru a gestiona de o manieră responsabilă compensația și adeseori cheltuie banii și se reîntorc spre agricultură în loc de a putea profita de șansa neașteptată.

5.2.4 Activitățile de minerit ilegal

Există o lungă tradiție a micii exploatații miniere în Gana. De la finele anilor 1980 și odată cu dezvoltarea exploatarei miniere de cer deschis, tot mai mult micii mineri au intrat în conflict direct cu marile companii miniere. În 1989, guvernul ganez a legalizat mica exploatare minieră (Legea privind exploatarea minieră de mici dimensiuni (PNDCL)), iar Ministerul terenurilor și resurselor naturale a eliberat licențe la recomandarea Comisiei mineralelor. Totuși, mulți dintre micii mineri operează ilegal, unii în concesiunile miniere legale unde știu că eforturile lor sunt mai curând susceptibile a fi recompensate. Anumiți deținători de licențe legale pentru mineritul de mici dimensiuni nu lucrează pe concesiunile proprii, ci în alte părți, ca mineri ilegali utilizând licențele lor ca și acoperire sau scut.

În plus, tinerii șomeri locali preferă veniturile relativ ridicate care provin din activitatea de minerit ilegal veniturilor modeste asociației agriculturii. Activitatea de minerit ilegal este foarte obișnuită de-a lungul bancurilor râurilor în timpul sezonului secetos în regiunea de vest (un exemplu tipic este râul Ankobra). Cei ce migrează din alte zone și care sosesc atrași de perspectiva unui loc de muncă minier legitim pot sfârși prin a lucra ca și mineri ilegali. Numărul de mineri ilegali de mică scală depășește numărul minerilor legali din aceeași categorie. Activitățile de minerit ilegal sunt adesea ilegale, periculoase și utilizează de obicei munca copiilor contrar dreptului ganez și celui internațional. Guvernul Ganei pierde taxe și alte venituri din cauza acestei economii subterane.

Ajutorul poliției locale sau al armatei a fost uneori solicitat pentru a îndepărta pe cei angajați în activități de minerit ilegal. Aceste intervenții au devenit în anumite ocazii violente fiind urmate de acuze de violări ale drepturilor omului. Minerii ilegali care vin din exteriorul zonelor autorității Șefilor prezintă o problemă deoarece nu sunt supuși autorității Șefilor locali și, în fapt, slăbesc această autoritate. În același timp, au existat cazuri în care Șefii au primit fonduri și au oferit terenuri migranților sau minerilor ilegali care nu sunt localnici dar utilizează serviciile acestor localnici în mine. Din ce în ce mai preocupant este faptul că exploatarea ilegală este pe cale să devină din ce în ce mai perfecționată cu implicarea prezumată a străinilor sau a anumitor localnici bogați care furnizează echipamente pentru extracția de mineral.

6. Perspectivă multiple asupra problemelor privind extracția minieră

Dezbaterea de mai jos este bazată pe întrevederile cu organizațiile următoare : Rețeaua lumii a treia, Asociația Wassa a comunităților afectate de extracție (AWCAE), Dezvoltarea socială și economică integrată (ISODEC), Camera minelor din Gana, Comisia mineralelor. În plus, au avut loc reuniuni cu următoarele CCCEM-uri : CCCEM-ul din Bogoso (orașul Bogoso); CCCEM-ul din Mbesse Nsuta (concesiunea Bogoso); CCCEM-ul din Mamponso (Wassa). Documente inedite produse de anumite organizații au fost de asemenea studiate. Dezbaterea următoare este o compilație de interviuri și documente scrise.

6.1 *Perspectiva guvernului asupra problemelor*

La începutul lui 1980, guvernatorul aceluși moment – locotenentul de zbor Jerry Rawlings, Consiliul național provizoriu al apărării (CNPA), a întrprins un program de redresare economică (PRE) sub

auspiciile Băncii mondiale și ale FMI. Industria minieră care, până la acea epocă, era încă în mare măsură etatizată se găsea într-o stare de dezorganizare considerabilă. Problemele priveau capacitatea de explorare slabă, lipsa de capital pentru a începe noi exploatări și proastele practici de management. Ca răspuns la sfaturile Băncii mondiale, activele minelor au fost vândute unor interese private și Legea privind minele a fost revizuită, în 1986, pentru a face Gana atrăgătoare pentru investițiile străine directe în sectorul minier. Impozitul și regimul redevențelor au fost schimbate pentru a face Gana competitivă pe piața mondială a investițiilor străine.

În cadrul Legii privind minele din 2006, societățile miniere nu plătesc mai puțin de 3% sau mai mult de 6% redevențe pentru câștigurile lor brute; această regulă a fost ajustată la un minimum de 6% în 2009. Având în vedere reducerile mari pentru amortizare acordate societăților miniere în baza legii (Legea exploatării miniere și a mineralelor din 2006, Secțiunile 28 și 29) plata redevențelor reprezintă, în general, 6% din venituri.

Guvernul are, în mod automat, o parte de cel puțin 10% în toate proiectele miniere străine dezvoltate în Gana și, deci, are un interes în viabilitatea pe termen lung a sectorului minier. Guvernul consideră a fi proregativa sa aprecierea beneficiilor din extracție și exercită dreptul său de a determina modalitatea de a distribui veniturile miniere. Mineralele reprezintă o proprietate națională (Legea 703, secțiunea 1) și Legea privind minele stipulează că mineralele nu aparțin proprietarilor de terenuri (utilizatori de suprafață) ci aparțin, ca în majoritatea țărilor, statului.

Interesele/drepturile proprietarilor funciari sunt definite de Legea privind minele din 2006 (Secțiunile 72-75) ca și mecanismele privind diferendele care cuprind opțiunea de a duce plânerile în instanță. Mai recent, diferendele privind problemele miniere au fost politizate, deputații utilizând problemele miniere în campaniile lor pentru a fi aleși.

Pe scurt, deși anumite efecte negative ale extracției sunt recunoscute, sectorul minier este considerat a furniza valoare economică prin identificarea de noi rezerve prin explorare, prin crearea de locuri de muncă de calitate, bine remunerate și prin venituri ce se acumulează la bugetul guvernamental. Cei ce experimentează efectele negative ale extracției sunt considerați doar cei ce se angajează în proteste contra societăților miniere, și pe cale de consecință, opoziția față de extracție nu e considerată ca foarte răspândită deși ONG-urile, care încearcă să ia cuvântul pentru comunități atrag multă publicitate. Deși militantismul ONG-urilor poate fi iritant, ONG-urile au contribuit la o mai mare sensibilizare a comunităților în ce privește drepturile lor și modul în care acestea ar trebui protejate.

6.2 *Perspectivăle ONG-urilor asupra problemelor*

6.3.1 *Abuzul privind drepturile omului*

Printre ONG-urile ce luptă împotriva exploatării miniere există un consens general că societățile miniere au cooptat actori sociali cheie care se comportă de o manieră agresivă și fără respect față de comunitățile locale. Schimbarea exploatărilor miniere către suprafață, la finele anilor 1980, a generat conflicte funciare, societățile miniere dezvoltând exploatări în zone agricole în timp ce agricultorii au fost îndepărtați de la fermele lor. Mineritul de scală redusă a pierdut accesul la minerale în timp ce marile

societăți miniere au primit concesiuni. Se consideră că de fapt guvernul ia partea societăților miniere și poliția și forțele militare au fost așezate în teritoriu pentru a înăbuși protestele și pentru a face minierii ilegale să plece. În plus față de violența asociată cu aceste confruntări, au existat raporturi de decese și/sau vătămări inclusiv doi răniți într-un protest contra GSR în 2005. Ca urmare a acestor proteste, a existat o creștere a prezenței polițienești și militare în regiunile miniere ale Ganei inclusiv o stație militară permanentă la Prestea.

În timp ce se pare că nu există o penurie de terenuri pentru agricultură, amplasarea minelor de suprafață în rezervele forestiere ale ganei este o preocupare majoră exprimată de ONG-uri. Aceasta ia forma drumurilor construite pentru a transporta mineral la uzinele de prelucrare ceea ce conduce la reducerea zonelor forestiere pentru deschiderea de noi mine.

6.3.2 Compensațiile insuficiente și lipsa de transparență

Este preocupant că, pentru fiecare loc de muncă creat de activitatea minieră, numeroase alte mijloace de existență sunt pierdute. Regimul indemnizației pentru agricultori ale căror recolte sunt distruse este considerat de ONG ca nepotrivit. Deoarece, conform Legii privind minele din 2006, compensația pentru privarea de utilizare este negociată între părți (companie și agricultori), acest proces poate fi caracterizat de o lipsă de transparență deși GSR publică procedurile sale de indemnizare și negociază ratele de compensare pentru recolte cu comunitatea și reprezentanții agricultorilor. Atunci când survin diferende între părți, dosarul este trimis Ministerului terenurilor și resurselor naturale care, prin lege, trebuie să consulte Biroul de evaluare a pământurilor (BEP) pentru a determina suma de plată (Secțiunea 73.3). Totuși, BEP nu publică valori pentru recolte.

În 2008, ratele recoltelor aprobate sugerau că un arbore de cacao matur valora 10.08 ¢ GH și că valoarea unui acru de cacao (cea mai obișnuită cultură) reprezenta 5,483.52 ¢ GH. În 2008, ¢ GH era la aceeași paritate cu dolarul american. În 2009, a avut loc o depreciere a cedi-ului ganez la valoarea de 1,45 pentru \$1. Nu e deci surprinzător că există păreri diferite privind evaluarea și compensațiile pentru agricultori și colectivitățile agricole mai ales când în cauză se află cultura de cacao. Încă o dată, proiectul de regulament are drept scop rezolvarea problemelor din jurul evaluării, dar schimbarea de guvern pare să întârzie prezentarea sa în fața Parlamentului.

6.3.3 Lipsa de reprezentare și slaba supraveghere legală

Există un sentiment puternic că societățile miniere sunt în măsură să coopteze organismele guvernamentale inclusiv Agenția de protecție a mediului (APM). APM este considerată fie ca neavând capacitatea de a controla eficace efectele de mediu ale extracției miniere, fie ca fiind supusă unei reglementări rigide care o fac aproape incapabilă să refuze cererile de permise de exploatare minieră atunci când există preocupări privind mediul. Aceasta în ciuda faptului că, după cum a indicat Comisia economică pentru Africa (CEA), Gana și Tunisia au cele mai bune sisteme de evaluare ale mediului din Africa cu instituții eficace, direcții administrative și un cadru de legi și regulamente (CEA, 2005 : 23).

Șefii colectivităților locale (care dețin pământul în fiducie pentru populația regiunilor rurale) sunt acuzați de a fi fost cumpărați prin oferta de contracte și promisiunea de avantaje materiale precum noi palate. ONG-urile afirmă că, fără consultări libere, prealabile, conduse pe alea procesului de aprobare al APM, consimțământul clar este absent.

ONG-urile definesc rolul lor drept purtători de cuvânt al preocupărilor comunităților locale care sunt considerate ca neputincioase. (Trebuie notat că persoane instruite ale comunităților miniere și-au organizat colegii pentru a protesta împotriva unui număr de probleme mult înainte de apariția ONG-urilor.) Reprezentanții aleși sunt considerați a nu reprezenta așa cum trebuie interesele electorilor lor și adunările de district care reprezintă administrația locală și sunt considerați drept cointeresați de către companiile miniere. ONG-urile ajută la definire preocupărilor și cererilor comunitare și caută în egală măsură să aducă opinii diverse ale societății civile în procesul decizional din jurul activității miniere. Centrul pentru dreptul interesului public (CDIP) reprezintă persoanele care doresc să înainteze reclamațiile lor în instanțe. Pe scurt, ONG-urile se angajează în activismul comunitar direct încercând să influențeze politicile miniere. O dimensiune cheie a unei astfel de strategii naționale depinde de guvern care trebuie să furnizeze mijloacele prin care micile exploatare miniere să opereze de o manieră viabilă în același timp, dar nu în concurență cu activitatea minieră a marilor companii.

6.2.4 Preocupări specifice privind GSR exprimate de ONG-uri așa cum sunt prezentate de media

GSR a fost acuzată de poluarea/distrugerea cursurilor de apă prin construirea uneia din fosele sale, incluzând cursurile apelor Akyesua, Nana Nyabua, Worawura și Abogyese care au fost secătuite (Serviciul de informații privind mediul, 25 iulie 2006). La Prestea, situată lângă uzina Proiectului de nord, operațiunile GSR ar fi distrus un curs de apă ce a privat mii de oameni de apă potabilă incluzând spitalul guvernamental din Prestea. O afirmație ades repetată este că o fetiță a fost aruncată din patul ei ca urmare a unei explozii și că a suferit leziuni cerebrale permanente. În iunie 2006, au avut loc manifestații la Prestea pentru a protesta împotriva efectelor nefaste ale operațiunilor GSR în regiune. Guvernul a chemat armata care se pare că a tras în manifestanți, rănind mai multe persoane conform Coaliției naționale a activității miniere (6 august 2006).

6.3 Perspectiva industriei asupra problemelor

Plecând de la problemele ridicate de către directorii GSR intervievați, de la declarațiile publice ale Camerei minelor din Gana, cât și de la rapoartele sale anuale, este clar că perspectivele industriei miniere fuzionează în patru mari domenii de preocupare.

6.3.1 Contribuția prin taxe și prin alte venituri ale guvernului

Industria minieră vrea să demonstreze că activitățile sale generează venituri importante pentru guvernul Gana. După cum am notat mai devreme, industria minieră contribuie cu 5% din PIB și generează 10% din veniturile Ganei grație taxelor. Sectorul este în mod particular doritor să arate că aceste contribuții sunt importante pentru economia Ganei pentru că celelalte contribuții –redevențele, compensațiile și dividendele – sunt distribuite diferit. (Redevențele constituie mai mult de 50% din

totalul de 10% din veniturile guvernamentale generate de extracție.) Argumentul conceptual al industriei este că această contribuție economică este necesară – țara nu-și poate permite să renunțe la exploatarea minieră.

De când a început activitatea sa în Gana în 1999, Golden Star a vărsat mai mult de \$100 milioane drept impozit (incluzând taxe de import și PAYE) și redevențe guvernului ganei. În timpul anului 2009, Golden Star Ressources a vărsat mai mult de \$10 milioane numai în redevențe.

6.3.2 Responsabilitatea statului pentru serviciile sociale locale și infrastructurile materiale

Industria minieră este preocupată deoarece guvernul nu-și asumă responsabilitatea pentru serviciile sociale și infrastructura de bază. Aceasta susține că există un uzaj disproporționat al veniturilor etatice provenind din activitatea minieră către orașe și metropole față de cele dirijate către proiectele foarte îndepărtate, zonele rurale și localitățile defavorizate unde activitățile miniere iau loc. Companiile miniere sugerează că nu se pot metamorfoza în prestatori de servicii sociale și că se așteaptă ca guvernul central și local să se achite de responsabilitățile lor privind repararea drumurilor și furnizarea de servicii sociale mai eficiente.

6.3.3 Drepturile omului

În răspunsul său oficial la raportul CHRAJ, Camera minelor din Gana a exprimat preocupări privind raportul care doar relua aserțiunile despre persoane care ar fi suportat violențe ale drepturilor omului în loc de a conduce anchete independente privind aceste acuze (Camera minelor din Gana, 2008). Deși CHRAJ a invitat societățile miniere să prezinte observațiile lor față de raport, aceste observații nu sunt incluse în final în raport și industria estimează că raportul este dezechilibrat. O gravă omisiune a raportului CHRAJ îl reprezintă faptul că minierii ilegali au atacat angajați ai companiilor miniere. Pentru un astfel de motiv, societățile miniere estimează că sunt în drept, precum toți cetățenii Ganei, să ceară ajutorul serviciilor de represiune atunci când oameni și proprietăți sunt atacați.

6.3.4 RSC și auto-reglementarea

Companiile miniere recunosc elanul RSC și sugerează că ele construiesc strategii și învață unele de la altele adoptând standarde ale industriei și bune practici. Compania studiului de caz –GSR- în particular, a demonstrat angajamentul său față de adaptarea continuă a abordărilor sale raportat la RSC. Aceasta a adoptat o strategie mai sensibilă față de comunitate, axată pe cererea locală, în scopul de a răspunde la nevoile economice locale și de dezvoltare. Ceea ce a condus GSR la inițierea de proiecte de câștigătoare de premii : plantațiile de palmieri de ulei ale Golden Star (PPUGS), un \$1 pentru fiecare uncie de aur vândută depus la Fundația de dezvoltare Golden Star, cât și CCCEM-urile (vezi Secțiunea 7 de mai jos). Camera minelor din Gana este conștientă că efectele de mediu negative afectează în mod negativ încrederea publicului în capacitatea industriei miniere de a gera impactul său de mediu și, deci, este motivată să urmărească randamentul membrilor săi și să exercite o presiune pentru îmbunătățirea practicilor unde performanța de mediu nu e de calitate.

În 2007, membrii producători ai camerei minelor din Gana au făcut următoarele contribuții socio-economice în cadrul angajamentului lor față de comunitățile locale : educație : \$1 010 246; sănătate : \$565 596; electricitate : \$458 797; drumuri : \$609 146; apă : \$220 876; cazare: \$618 531; agro-industrie : \$386 668; agricultură : \$743 937; asanare : \$262 863; palnuri de acțiune de relocare : \$4 503 381 (Camera minelor din Gana, Publică ce plătești, 2007).

6.4 *Perspectivă comunității locale*

În numeroase localități miniere din Gana și în alte țări în curs de dezvoltare, opiniile, preocupările și plângerile au devenit aproape o instituție în sine. În această privință, colectivitățile miniere sunt definite mai mult în termeni de comunități apropiate sau afectate de către activități (Viega et al 2001) decât drept comunități miniere create direct ca urmare a activităților miniere sau a boom-urilor de extracție. În Gana, aceste perspective comunitare cuprind :

- sentimentul de injustiție în privința tratamentului la care sunt supuși proprietarii drepturilor de suprafață în ce privește drepturile de exploatare minieră;
- speranța persistentă că populațiile locale vor fi angajate, iar companiile miniere vor transforma complet economia locală;
- sentimentul de injustiție resimțit atunci când companiile miniere dezorganizează economia locală în favoarea persoanelor care emigrează în comunitate;
- opinia că minerii ilegali au dreptul de a se angaja în comerț deoarece trebuie să-și câștige existența ;
- dreptul comunității locale de a furniza sau de a refuza « permisul social » pentru operațiunile miniere;
- necesitatea pentru companiile miniere de a menține bunele relații cu colectivitățile miniere;
- preocupările privind mediul concentrându-se pe probleme precum sănătatea membrilor comunității și apa contaminată;
- scepticismul privind inițiativele sociale ale companiei și o preferință pentru proiectele conduse de către comunitate.

Își regăsesc aceste perspective expresia lor în cazul comunităților Wassa și Bogoso, comunitățile în care GSR funcționează? Vom răspunde la această întrebare sprijinindu-ne pe rezultatele interviurilor de stradă și pe discuțiile cu CCCEM-urile create de GSR în Secțiunea 7 de mai jos.

6.5 *Perspectivă de gen*

Se știe că femeile sunt negativ afectate de extracție în moduri care sunt specifice problemelor de gen și care sunt în principal produsul normelor societale ganeze. Având în vedere statutul slab al femeilor în comunitățile rurale (bărbații sunt șefii menajului, pământurile sunt deținute de bărbați, au un cuvânt limitat de spus în procesul decizional), interesele lor sunt adesea uitate sau nu sunt bine reprezentate. Cu excepția minerilor ilegali, unde familiile întregi sapă pentru aur, majoritatea locurilor de necalificați din sectorul minier revin bărbaților. Atunci când șefii exprimă neliniștea lor în ce privește

necesitatea de mai multe locuri de muncă pentru tinerii șomeri, ei fac referință doar la tinerii șomeri bărbați. Veniturile mai ridicate pe care locurile de muncă din societățile miniere le aduc încurajează prostituția, și femeile tinere riscă să aibă sarcini nedorite atunci când sunt curtate de bărbați ce au bani de aruncat.

Deși multe femei sunt fermieri, raportul lor cu pământul este realizat prin intermediul soților/părinților soților și, în final, de către Șefi. Dacă soțul primește un pachet compensatoriu pentru proprietățile distruse și cheltuielile banii de o manieră iresponsabilă, persoanele de care are grijă (soție și copii) se pot găsi în stradă. Deși acest proiect nu a avut intenția de a studia impactul exploatarei miniere asupra femeilor, atât totuși că niciunul dintre reprezentanții ONG-urilor nu a adus în mod voluntar în discuție problema genului în cadrul exploatarei miniere ca un subiect important de neliniște. Se poate spune același lucru în privința guvernului și a reprezentanților industriei (dar nu și în privința companiei, vezi mai jos).

7. Identificarea problemelor specifice pentru GSR

Textul ce urmează este un rezumat scurt a principalelor problemele legate de GRS.

7.1 Locurile de muncă

După achiziționarea minei subterane Prestea de la compania care a dat faliment, State Gold Mining Company, GSR pus această exploatare nerentabilă în îngrijire și întreținere cu consecința a 1750 concedieri însoțite de indemnizațiile cuvenite depline. Acest pas a suscitat numeroase dificultăți și resentiment într-o comunitate marcată de un nivel al șomajului ridicat și de sărăcie, chiar înainte de închiderea minei subterane. Multe din aceste persoane au fost angajate din nou de companie, cu o pierdere netă a locurilor de muncă de 1300 persoane. În ciuda eforturilor din partea GSR de a angaja localnici, continuă să existe percepția că intervenienții exteriori sunt favorizați în detrimentul localnicilor.

7.2 Minerii ilegali

GSR a fost acuzată în privința violărilor drepturilor omului care au fost semnalate atunci când poliția și/sau forțele militare au fost chemate să elimine minerii ilegali care acționau pe concesiunile GSR în timpul unui efort guvernamental de a bloca activitățile miniere ilegale. Raporturile media de la mijlocul anilor 2000 citează plângeri privind violarea drepturilor colectivității Bogoso și critică GSR ca fiind iresponsabilă și arogantă (Agenția ganeză de actualități, 13 și 14 august 2005).

7.3 Mediul

Așa cum este descris de WACAM, lezările drepturilor omului și probele de mediu ale Bogoso Gold Ltd. au fost o sursă de conflict între comunități și societate de ceva timp (Agenția ganeză de actualități, 24 octombrie 2004). O deversare de deșeuri, în octombrie 2004, în concesiunea Bogoso a cauzat o nemulțumire specială în cadrul comunităților afectate. În iunie 2006, a avut loc o a doua deversare de reziduuri care a poluat, conform raporturilor, cursul de apă Ajoo, un afluent al râului

Apele care se varsă în râul mai mare Ankobra (Agenția ganeză de actualități, 29 iulie 2006). Comunitatea Dumasi (cu o populație de 2088) se află în avalul uzinei și a fost afectată de cele două deversări. Comunitatea reclamă că apa din râu nu mai este bună de băut. GSR a instalat foraje și un sistem de epurare care furnizează acum apă potabilă comunității. GSR continuă să mențină aprovizionarea cu apă la Dumasi și se străduie să ajungă la un acord de reinstalare negociat cu comunitatea Dumasi pentru a câștiga acces la resursele minerale ale fosei Dumasi. Expunerea la particule și praf este o altă preocupare de mediu (și sănătate) deoarece praful este inhalat în plămâni și se instalează pe culturi afectând productivitatea acestora.

7.4 Zgomotul ambiant și vibrațiile

Deschiderea unei fose la câteva sute de metre de orașul Prestea a suscitat cereri ca întregul oraș să fie reinstalat. Rezidenții se plâng în mod particular de zgomot și de vibrațiile provocate de explozie.

7.5 Relocarea și indemnizația

Plecând de la dorința GSR de a lărgi fosa Dumasi care este la aproximativ 200 metri de Dumasi, comunitatea a lucrat cu Bogoso/Prestea având drept obiectiv ajungerea la un acord de relocare negociată acceptat de toate părțile implicate. GSR a cunoscut o puternică opoziție a anumitor elemente din sânul comunității împotriva dorinței sale de a reinstala satul, dar recenta concluzie a anchetei socio-economice conduce procesul spre negocieri. Toată procedura este în curs să atingă exigențele standardelor de performanță nr. 5 ale SFI.

8. Răspunsul GSR

GSR a avut la începutul anilor 2000 o proastă reputație printre comunitățile locale implicate. Pe cale de consecință, principala provocare pentru GSR a fost de a îmbunătăți relațiile sale cu comunitățile implicate. O examinare internă a practicilor din relațiile cu comunitățile oferea companiei concluzia că ar fi important să învețe să trăiască și să muncească cu împreună cu comunitățile implicate. Aceasta a antrenat dezvoltarea unei politici de dezvoltare durabilă și stabilirea de proceduri pentru abordarea unei game întregi de probleme de mediu, sociale și economice din jurul exploatărilor sale.

GSR a cunoscut deja o expansiune considerabilă după ce a adăugat Wasa și Hwini-Butre-Benso (HBB) achizițiilor sale primare Bogoso (1999) și Prestea (2001). În 2005, direcția generală a decis să mărească capacitatea GSR privind finanțele, dezvoltarea proiectelor și a serviciilor tehnice. Decizia includea în aceeași măsură crearea în 2006 a unei poziții de vicepreședinte de dezvoltare durabilă. Există nouă persoane în cadrul direcției generale, incluzând directorul general, și un Comitet al dezvoltării durabile a Consiliului de administrație care a fost creat la începutul anilor 2000. GSR a început pregătirea rapoartelor anuale privind dezvoltarea durabilă în 2007 (pentru 2006 – anul declarării).

8.1 Perspectiva GSR privind propriile responsabilități

Rapoartele GSR privind RSC nu furnizează o definiție a « dezvoltării durabile », dar dezvoltarea durabilă este inclusă ca și contribuția pe care GSR o oferă unei economii durabile. GSR adaugă valoare economic și socială în următorul mod:

1. Punerea la dispoziție a formării profesionale : locurile de muncă din sectorul minier sunt transferabile în interiorul și exteriorul industriei miniere. Mecanicii de mașini grele, inginerii de design, contabilii și operatorii calificați sunt toți exemple de competențe achiziționate grație locurilor de muncă din sectorul minier (necalificații reprezintă mai puțin de 10% din forța de muncă la GSR).

GSR funizează o formare profesională aprofundată atât propriilor angajați cât și în cadrul zonei mai largi de captare. GSR consideră că această formare constituie o contribuție durabilă la economia locală și națională. Formarea la operațiunile Bogoso/Prestea include ucenicia (10), formare de femei-operator (9), stagii de practică pentru absolvenți (68) și susținere pentru programul național (50) (Numerele sunt pentru 2007 ca și an de declarare). GSR sponsorizează formarea anagajților pentru diplome și cursuri profesionale (15) la Centrul de formare tehnică (55) și a comportamentului pe drumuri axat pe o conduită defensivă în plină siguranță (107). La Wassa, angajații au primit o formare în domeniul managementului siguranței în muncă (5), prim-ajutor (7), exploziilor (5), gestionării cianurii (9) și supervizării (1) (GSR, 2008).

2. Oferta de locuri de muncă : locurile de muncă la mină au îmbunătățit statutul socio-economic al lucrătorilor furnizând o viață mai bună pentru lucrători și familiile lor.

3. Oportunitățile de carieră : mai puțin de 50% din cadrul managementului sitului minier sunt străini și mai mult de 97% sunt ganezi.

4. Salarii : în jur de 50 de milioane de dolari vărsați anual în salarii.

5. impozitul pe venit: în zona în care GSR are exploatări se plătește cel mai ridicat impozit din toată țara (Director executiv 1).

Procentul redevenței pentru 2009 era de 3% din venituri, așa cum este prevăzut în Legea privind minele din Gana (ultima dată modificată în 2006) și în 2009 GSR a vărsat \$10 309 200 ca redevențe. Bogoso/Prestea a vărsat \$5 863 627 în redevențe în 2008, 2.6 milioane dolari în 2007, 1.9 milioane dolari în 2006 și \$1.8 milioane dolari în 2005. Wassa a vărsat \$3 078 938 în redevențe în 2008, 2.7 milioane dolari în 2007, 1.5 milioane în 2006 și \$0.9 milioane în 2005. Începând din ianuarie 2005 până la finele lui martie 2009, un total de 11.8 milioane dolari au fost vărsați în redevențe de la mina Bogoso/Prestea și un total de 10,2 milioane dolari de la mina Wassa (Daily Graphic, 18 mai 2009). Conform vice-președintelui pentru exploatările ding ana, creșterea importantă a plăților anuale este rezultatul celor 400 milioane dolari pe care GSR le-a investit în noile mine și în instalațiile de producție cât și a creșterii prețului aurului.

Totalul plăților efectuate guvernului Ganei (PAYE, SSNIT, TVA, drepturi de import, redevențe, procente, permise, licențe, impozite reținute, drepturi de timbru, prelevări pentru stabilitatea națională) de către Wassa și Bogoso în februarie 2010 este de \$43 084 831 și respectiv de \$64 514 180 de când GSR a achiziționat exploatările.

8.2 Reacții organizaționale

Două reacții organizaționale principale pot fi observate din activitatea GSR drept capabile să îmbunătățească relațiile cu comunitățile-acționarii. Mai întâi, ordinea de zi a GSR este stabilită la nivelul managementului general; Consiliul de administrație al companiei a luat decizia pentru companie de a fi mai direct implicată în cadrul comunităților unde are exploatări miniere. În al doilea rând, GSR a întărit structurile organizaționale asociate relațiilor comunitare specifice formând departamente de relații comunitare la Bogoso și la Wassa.

În plus, în cadrul sensibilizării colectivităților implicate, au fost inițiate Comitete Consultative ale Comunităților miniere. Inițial, un CCCM a fost creat pentru fiecare sit și au fost apoi lărgite pentru a integra diferite domenii tradiționale care au fost afectate de către exploatarea GSR.

Fiecare din minele Bogoso și Wassa au un director general și cinci sau șase manageri de secții. Fiecare mină are un Departament pentru afaceri și dezvoltare durabilă a comunității și un Departament de mediu. Departamentul pentru afaceri și dezvoltare durabilă al Bogoso a fost stabilit ca și unitate funcțională distinctă în 2005 și este condus de un manager al afacerilor comunitare. Departamentul de mediu a fost creat la Bogoso în 1999, anul în care GSR a achiziționat mina și are un manager de mediu. La Wassa, funcțiile afacerilor comunitare au fost încorporate, în 2003, în cadrul Departamentului resurselor umane; există un gestionar al resurselor umane și al relațiilor comunitare. Ca răspuns la lărgirea operațiilor, Wassa a creat în 2009 Departamentul pentru mediu sub conducerea superintendentului de mediu (post creat în februarie 2009); anterior, funcție de manager de mediu făcea parte din Departamentul de mediu pentru sănătate și siguranță (DSS). În continuare, manageri ganezi au fost numiți în fruntea acestor unități. Siguranța muncii în cadrul GSR este supervizată de directorul siguranței muncii grupului și de către vice-președintele dezvoltării durabile. Poziția de responsabil al siguranței muncii a fost creată în 2009.

8.3 GSR și responsabilitatea socială a companiilor (RSC)

Textul ce urmează este un scurt rezumat al inițiativelor majore ale GSR din 2006 care au fost luate pentru a încuraja îmbunătățirea relațiilor comunitare (pentru mai multe informații vezi rapoartele GSR privind dezvoltarea durabilă GSR, 2007, 2008).

8.3.1 Politici sociale și comunitare

Pentru a continua dialogul și comunicarea cu comunitățile locale, au fost stabilite Comitete consultative ale comunităților miniere (CCCM) la minele Bogoso și Wassa. CCCM-urile furnizează un forum în care membrii comunităților pot exprima preocupările lor în ce privește GSR și sunt compuse din reprezentanți ai șefului, un reprezentant al adunării regiunii, o reprezentantă a femeilor, un reprezentant al tinerilor, lideri de opinie și un reprezentant al agricultorilor. CCCM-urile se reunesc în mod regulat astfel încât să furnizeze un forum de comunicare bidirecțională.

GSR investește fiecare \$1 pe uncie de aur produsă în Fundația de dezvoltare Golden Star (Fundația pentru dezvoltare) care a fost creată în 2006. Investițiile totale în Fundația pentru dezvoltare reprezintă mai mult de \$800,000. O data CCCM-urile stabilite și formarea adecvată fiind furnizată comunității și membrilor comitetului, cererile de finanțare pentru dezvoltare sunt inițiate de către comunități și sunt local conduse cu ajutorul Departamentului de afaceri comunitare adecvat al GSR. Inițiativele finanțate de către Fundația pentru dezvoltare includ școlile, stâlpii electrici, clinicile de sănătate, locurile de rezidență pentru infirmiere, ajutorul în material medical și infrastructura cerute de comunitate. Alte inițiative comunitare cuprind instalații pentru aprovizionare cu apă a zeci de colectivități de-a lungul zonei de exploatare a GSR (vezi tabelul nr. 2) (Vezi Apendicele 1 pentru detaliile privind proiectele comunitare ale GSR).

Plantația de palimieri de ulei Golden Star (PPUGS) este unul dintre proiectele principale de mijloace alternative de existență care a fost lansat în 2006. PPUGS este o filială a GSR, dar mandatul său este de a favoriza dezvoltarea economică grație dezvoltării de afaceri solide, fondate pe competențele

comunitare existente cu accentul pe stabilitatea economică de termen lung în zonele afectate de operațiunile GSR și care vor rezista dincolo de perioada de existență a minelor operaționale.

Palmierul de ulei este o plantă indigenă din Gana și condițiile sunt ideale pentru cultura acestei plante. Plantele produc fructe rapid, în 18 luni, și pot fi ulterior recoltate și vândute pentru prelucrare. În acest moment, nu există nici o uzină de prelucrare în cadrul proiectului și posibilitatea de a avea o uzină în proprietate locală este studiată. Proiectul este fondat pe modelul micului proprietar, fiecare agricultor primind 4 hectare pentru a fi cultivate. Pământul, care e deținut de Șefi, este preluat de GSR în scopul dezvoltării plantațiilor. Șefii primesc 5% din redevențele pe producția de fructe, o dată ce pământul în cauză devine productiv. GSR lucrează împreună cu Șefii pentru a stabili cine ar trebui să primească pământurile. Un consultant independent, angajat pentru a examina proiectul în 2007 a notat că drepturile omului ar putea fi violate dacă proiectul limitează accesul agricultorilor la terenurile agricole pentru culturile alimentare (GSR, Raport privind durabilitatea, 2008). Ca răspuns, GSR a pus în aplicare un program care permite agricultorilor îndepărtați de pe pământurile lor să aibă acces la alte domenii pentru a planta culturi de alimentație și le garantează participarea la schema PPUGS. O prioritate în curs este de a crește numărul terenurilor recuperate și utilizate înainte pentru plantații, diminuând astfel dependența agricultorilor față de terenurile agricole.

Un obiectiv cheie al PPUGS este de a furniza mijloace de existență alternative persoanelor ce au nevoie de a fi reinstalate ca urmare a exploatărilor GSR și de a furniza locuri de muncă tinerilor și persoanelor care altfel ar putea fi angajate în activități de minerit ilegal. Obiectivul social mai larg este de a reduce sărăcia prin generarea de locuri de muncă, prin îmbunătățiri economice prin intermediul agro-companiilor durabile și de a asigura mijloacele de existență care vor fi benefice pentru generațiile prezente și viitoare după ce minele se vor fi închis. Până în februarie 2010, mai mult de 2 milioane de dolari au fost investiți în proiect și 732 hectare au fost plantate.

Tabel nr. 2 : Valoarea totală a inițiativelor sponsorizate de Fundația pentru dezvoltare Golden Star, pe an.

An	Valoare (\$)
2006	
2007	
2008	\$295 900
2009	\$409 000

Tabel nr. 3 : Realizări ale GSOPP până în februarie 2009

Realizări ale GSOPP până în februarie 2009	Unități (după cum este indicat mai jos)
--	---

(dacă nu se indică altfel)	
Palmieri de ulei plantați :	692 hectare
Puiet de palmieri de ulei cultivat (2007/08)	104 000
Cheltuieli până în februarie 2009	\$1,65 milioane
Personal contractual (februarie 2009)	286
Salariu mediu zilnic	GH 5.65
Totalul pământului promis	14 000 hectare
Totalul pământului oferit	9 800 hectare

Sursa: GSR, Prezentare în Power Point, 31 martie, 2009.

8.3.2 Gen

Deși în cadrul GSR nu exista o politică oficială privind genul în industria extractivă, compania a adoptat un anumit număr de inițiative pentru a ajuta femeile. La nivel managerial superior, profesioniști pot fi regăsiți în echipa de management. În cadrul comunităților există cel puțin o reprezentantă femeie în cadrul fiecărui CCCM al cărei rol cuprinde aducerea preocupărilor specifice femeilor în atenția companiei. În cadrul PPUGS, familiile și, mai specific, femeile sunt încurajate să cultive fructe și legume în rândurile de puiet de palmier de ulei. Astfel de culturi intercalate constituie o importantă sursă de venit familial. În cadrul lungilor consultații cu rezidenții din Dumasi privind reinstalarea satului, grupuri speciale au fost realizate, inclusiv unul special pentru femei pentru a permite discuții privind preocupările lor.

8.3.3 Mediul

CertIFICATELE DE MEDIU ale GSR furnizează orientări clare privind exigențele pentru operațiunile cerute de Agenția de protecție a mediului (APM). Deși nu sunt limitate doar la acestea, este vorba de gestionare deșeurilor, supravegherea mediului și dările de seamă privind mediul care sunt necesare pentru toate operațiunile în declarațiile lunare către APM și într-un raport anual. În plus, autoritățile de reglementare efectuează inspecții de-a lungul întregului an pentru exploatarea GSR.

Din momentul achiziției exploatarea din Gana, și mai ales din 2006, după schimbările organizaționale descrise mai sus, GSR a luat măsuri pentru a sistematiza supravegherea sa de mediu și procedurile de notificare. În 2006, GSR a semnat Codul internațional de gestionare a cianurii în cadrul eforturilor sale de a se conforma normelor internaționale privind procesarea și utilizarea cianurii. Inspecții regulate sunt efectuate pentru a se asigura că nivelurile apelor sunt menținute în limite sigure în instalațiile de eliminare ale reziduurilor și o uzină de dezintoxicare a fost construită la Bogoso/Pretea pentru a trata excesul de apă al instalațiilor de eliminare a reziduurilor (Raportul privind dezvoltarea

durabilă al GSR, 2008). În 2008, secțiunile de cianură ale instalațiilor de eliminare a reziduurilor de la Bogoso/Prestea și Wassa erau déjà examinate de un terț exterior (un inginer consultant) în cadrul unei evaluări de pre-audit ale minelor sale din cadrul CICM.

Praful (particulele) este suprimat prin udarea de rutină și eforturi sunt făcute pentru a reduce efectele exploziilor cu practici de explozii și comitetele de supraveghere compuse din reprezentanți ai GSR și ai membrilor comunităților implicate.

GSR umple anumite mine de cer deschis care au fost epuizate în scopul de a restabili pământul și de a gestiona deșeurile de piatră care sunt potențial reactive. În 2007, un total de 19 hectare de teren au fost plantate cu 17 433 puieți. La Wassa, 22 200 puieți au fost plantați pe 17.4 hectare de terenuri reabilite. Wassa transformă anumite terenuri reabilite pentru cultura plantelor de producătoare de ulei și 16 200 din 22 200 puieți cultivați au fost de tip *Jatropha*. Wassa vede această drept o ocazie de a furniza venit pentru comunitățile locale fără a afecta capacitatea populației locale de a furniza produse agricole. În 2008, în jur de 50% de terenuri perturbate și disponibile pentru reabilitare au fost convertite către producerea de ulei.

Toate exploatarea GSR au planuri de reabilitare și de închidere care sunt aprobate de APM. APM cere în aceeași măsură ca un angajament de mediu să fie stabilit pentru reabilitare și lucrările de închidere. În cadrul gestiunii de mediu în curs, reabilitarea este pregătită de GSR în scopul ca, pe măsură ce terenurile devin disponibile, reabilitarea să fie realizată. Comunitățile locale sunt consultate și contribuția lor este integrată în planurile de reabilitare și de închidere ale GSR.

8.4. Percepția GSR asupra problemelor

Procesul de a răspunde la preocupările comunității este complex și influențat de condițiile socio-economice care prevalează în cadrul comunității implicate. Aceste condiții pot include sărăcia, un nivel scăzut de educație și scopuri și aspirații diferite în aceeași comunitate și între comunitate și mineri.

Din perspectiva companiei, numeroase persoane angajate în agricultură doresc să lucreze pentru GSR. Aceasta în ciuda faptului că societatea sprijină direct 20 000 de persoane grație angajaților și personalului contractual și, indirect, prin muncă adiacentă sprijină un număr suplimentar de 40 000 persoane ceea ce înseamnă un total de 60 000 persoane. Cu toate acestea, exigențele operaționale pentru extracție necesită calificări și competențe care nu sunt întotdeauna disponibile local, iar numărul de poziții de necalificați este limitat. GSR a publicat și pus în aplicare o politică de recrutare locală transparentă care favorizează locuitorii locali care sunt calificați pentru poziții. În plus, GSR afișează locurile de muncă în colectivitățile implicate pentru a furniza informații privind posturile disponibile. Candidații locali pentru posturi sunt ulterior examinați și lista restrânsă a persoanelor este afișată în comunitatea lor. Aceasta oferă ocazia de a identifica persoanele care vin în regiune și afirmă că fac parte dintr-o comunitate care este parte implicată.

GSR lucrează deopotrivă cu șefii tradiționali locali pentru identificarea persoanelor ce au vârsta legală pentru muncă și care trăiesc în zonă și care pot fi disponibili pentru locurile de muncă necalificate. De exemplu, contracte de angajare sunt oferite populației locale pe plantațiile GSOPP pentru a debarasa și întreține terenurile dintre palmierii de ulei. Alte contracte pot fi acordate șefilor astfel încât aceștia să poată determina cine ar trebui angajat în zonele lor tradiționale.

Celălalt domeniu cheie pentru GSR este accesul la terenurile necesare pentru exploatarea și compensațiile asociate obținerii accesului. În fiecare an, GSR se reunește cu reprezentanții agricultorilor pentru a negocia taxa de compensare pentru agricultori pentru anul următor. Aceste taxe negociate sunt ulterior utilizate pentru a compensa agricultorii pentru anul următor. După cum se cere, Consiliul pentru evaluarea terenurilor poate fi utilizat pentru a evalua fermele pentru a se asigura că evaluările

culturilor sunt realizate în mod echitabil pentru cele două părți. Politica GSR privind compensațiile pentru recolte furnizează indicații clare privind maniera în care exploatarea sunt evaluate și care sunt disponibile agricultorilor cât și reprezentanților lor. Politica declarată a GSR este de a menține agricultorii pe terenurile lor atât cât e posibil. Totuși, GSR rămâne sub presiunea agricultorilor pentru a compensa terenuri care nu sunt de fapt necesare; agricultorii preferă fondurile de compensare și nu să rămână pe terenuri. Agricultură și construcțiile speculative – o zonă identificată în scopuri operaționale este fie planată, fie construită – rămân o preocupare constantă. Într-o asemenea zonă, aproape de Dumasi, semințele de cacao au fost plantate în sacii lor de polietilenă pentru a fi recuperate și reutilizate în altă parte după primirea indemnizației.

Există o importantă nemulțumire în presă privind taxele de compensare, o mare parte provenind de la membrii aleși ai Parlamentului. Totuși, aceasta nu e îndreptată împotriva GSR ci împotriva compensațiilor în general. Proiectul de regulament al Legii privind minele, dacă va fi promulgat, va obliga compania să furnizeze anual taxe de compensare pentru recolte. Totuși, între timp, și pentru a furniza o metodă transparentă de calcul al compensațiilor pentru recolte, GSR a angajat un consultant de la Universitatea de știință și tehnologie Kwame Nkrumah din Kumasi (în regiunea Ashanti din Gana) care a elaborat o formulă pentru a determina modul în care privirea de valoare va fi compensată.

Ca regulă generală, terenurile nu constituie proprietatea privată a agricultorilor individuali, ci a Șefilor care dețin terenurile cu bună credință pentru ai lor. Indivizii închiriază terenurile Șefilor, plătind în mod obișnuit înainte de a ocupa terenul și apoi, o proporție a recoltei este plătită ca și chirie anuală a terenului. Acordul între Șef și chiriaș este o afacere privată și nu este divulgată. În ce privește compensațiile pentru culturi sau pentru construcții, GSR plătește agricultorului suma convenită pentru îmbunătățirile aduse (culturi sau structuri) sau reinstalează comunitatea conform IFC PS 5. Orice alt acord între Șef și chiriaș nu este inclus în convenția privind compensațiile. Există câteodată complicații care survin între comunitate și Șef, dar GSR nu intervine în diferendele private sau comunitare.

Mineritul ilegal (micile exploatații ilegale) pe marile concesiuni miniere reprezintă de asemenea o preocupare pentru GSR. Eforturile anterioare de a lucra cu micii mineri s-au dovedit o provocare prea dificilă. Totuși, GSR consideră că activitatea de minerit ilegal este contrară legii și, ca problemă legală, ar trebui tratată de autoritățile refulatorii în cauză.

GSR a identificat comunicare cu părțile implicate ca factor cheie în relațiile cu comunitatea. În această privință, GSR are departamente de afaceri comunitare privind exploatarea care lucrează cu comunitățile locale. CCCM-urile sunt un element cheie al protocolului de comunicare și furnizează o direcție cheie pentru a înțelege preocupările comunitare. În colectivitățile situate pe drumul transportului de cianură, sunt realizate programe de educare și formare de prim răspuns în caz de accident rutier implicând un camion care transportă cianura.

GSR utilizează normele de performanță fiscală nr.5 în cazul cumpărării terenurilor și a reinstalării involuntare ce antrenează consultări vaste cu comunitățile. Compania a făcut eforturi pentru a ajunge la un acord de reinstalare cu comunitatea Dumasi începând cu sfârșitul anului 2006. Procesul este în curs și, cu realizarea evaluării socio-economice, este prevăzut că ancheta privind activele și alte negocieri vor urma. Procesul global a fost complicat de faptul că a fost fără șef comunitatea de doi ani, și comunitatea nu a avut liderii necesari. Acum, există un nou Șef care susține procesul de reinstalare negociat.

8.5 Percepțiile comunităților

Pe baza interviurilor realizate cu 542 respondenți (313 la Bogoso și 229 la Wassa Akyempim), regăsim o întreagă gamă de perspective și preocupări care reflectă problemele comunitare ridicate mai

înainte. Constatăm că se semnalează de către comunitate, în aceeași măsură, efectele negative și pozitive ale prezenței GSR. Echilibrul celor două efecte, positive și negative, pe care comunitățile le articulează voluntar, furnizează o măsură a încrederii că aceste concluzii reprezintă realitatea comunitară existentă.

8.5.1. Efecte pozitive

Exploatările GSR au determinat creșterea economiei locale și au îmbunătățit accesul la bunuri și servicii, inclusiv la telefonie mobilă și electricitate. Comunitatea a observat că mina a furnizat o bibliotecă, un dispensar, un teren de fotbal, un centru comunitar, săpături de mină și un spital. GSR a construit un post de poliție local la Akyempim și l-a renovat pe cel din Quaqua ca parte a unui acord de dezvoltare. Totuși, membrii comunității locale consideră că acestea sunt investiții cointerestate; un post de poliție semnifică că activele minelor vor fi mai bine protejate împotriva activităților ilegale și că răspunsul poliției la îngrijorările companiei poate fi oferit mai rapid.

8.5.2. Efecte negative

Apele poluate, pierderea terenurilor agricole, interdicția pentru exploatările miniere ilegale de mici dimensiuni, adolescențele însărcinate (muncitorii din mină relativ bogați profită de fetele locale), bolile respiratorii, drumurile supraexploatare, problemele locale privind închirierea datorate chiriilor foarte ridicate, minele de cer deschis sau șanțurile care mențin apa, slăbirea și fisurile imobilelor ca urmare a exploziilor sunt principalele efecte negative observate de respondenți.

8.5.3 Percepții comunitare privind ceea ce GSR ar trebui să facă în mod diferit

Atunci când au fost întrebați ce ar trebui GSR să facă pentru și împreună cu comunitatea locală, respondenții au sugerat un anumit număr de soluții similare unei liste de cumpărături :

- reabilitarea drumurilor
- furnizarea de locuri de muncă pentru tinerii locali și susținerea educației
- furnizarea de apă potabilă
- furnizarea de dispensare, de școli și a unui mare spital
- furnizarea unei anumite formări și reorientări pentru cei ce primesc o indemnizație pentru a le permite să știe cum poate fi utilizată și care sunt fondurile de compensație
- părăsirea orașului (Prestea) pentru îndepărtarea de efectele nocive de activitățile minei (a fost un punct subliniat de numeroși respondenți)
- punerea la dispoziție a autobuzelor companiei pentru populația locală pentru a contribui la transportul local.

Răspunsurile comunității reflectă tensiunea dintre responsabilitatea societăților miniere și responsabilitatea guvernului într-o țară în dezvoltare.

8.6. Puncte de vedere ale comunității direct afectate de inițiativele GSR

Am avut schimburi deschise de idei cu CCCM-urile și reprezentanții locali, incluzând șefii tradiționali care au furnizat o combinație de vederi pozitive și negative. Concluzionăm că pentru aceste două regiuni miniere (Bogoso și Wassa), inițiativele GSR de a îmbunătăți responsabilitățile sale sociale și de a comunica cu comunitățile nu au ajuns la situația cinică în care comunitățile sau reprezentanții lor pot părea « a fi fost cumpărați » de mină.

Plecând de la interacțiunile cu CCCM-urile, conchidem că acele colectivități direct afectate de extracția minieră acceptă că prezența GSR este totodată utilă și problematică. Aproape fiecare inițiativă a GSR conține probleme nereglate. De exemplu, locurile de muncă : mina oferă locuri de muncă. Totuși, CCCM-urile observă că mulți tineri locali nu cunosc oportunitățile de angajare la mină și reprezentanții par să se înțeleagă cu non-indigenii falsificând originile lor pentru a le permite să obțină locuri de muncă. Pe cale de consecință, CCCM-urile sugerează că GSR trebuie să adopte un proces de audit pentru a controla și verifica originile candidaților eventuali pentru locurile de muncă « rezervate » pentru populația locală. (Protocolul GSR pentru afișajul oportunităților de locuri de muncă și pentru evaluarea candidaților este descris mai sus și este conceput de o asemenea manieră încât comunitățile locale sunt cele ce fac auditul eventualilor candidați). CCCM-urile afirmă în plus că numeroși locuitori sunt mai curând personal contractual decât muncitori permanenți fiind astfel privați de avantajele și asigurările rezervate angajaților permanenți.

În ce privește educația, cei din Wassa, de exemplu, sunt satisfăcuți de bursele pentru copii și de pachetul de gratificații pentru învățătorii din școlile satului dar, în același timp, sugerează că provocările de mediu cu care comunitatea este confruntată fac anumite inițiative insignifiante.

Ei acceptă că mina a introdus electricitatea și că proiectul PPUGS este bun. Totuși, ei ridică o problemă : multe terenuri pentru inițiativele PPUGS reprezintă terenuri noi furnizate de Șefi și nu terenuri recuperate. Ei ar dori ca mai multe terenuri să fie recuperate. Ei simt că GSR a promis să recupereze și să utilizeze terenul pentru palmierii de ulei, dar fără a oferi date precise. (GSR s-a angajat într-un plan de recuperare și închidere care este aprobat de APE și abordează nevoile operaționale și comunitare în planul final de amenajare. Participarea comunitară în planul închiderii este integrată ca urmare a reuniunilor privind construirea gardului Cum aceste domenii au instalații de eliminare a reziduurilor, nu vor fi reabilitate decât la finele vieții minei.) Comunitatea dorește ca mina să practice o transformare mai preferențială oferind contracte pe termen scurt și servicii antreprenorilor locali.

9. Discuție și concluzie

Discuția ce urmează este organizată în jurul temelor pe care autorii estimează că decurg din diversele probleme/percepții discutate mai sus.

9.1 Contextul general al inițiativelor de RSC în țările în curs de dezvoltare

Am indicat mai devreme că, în țările în curs de dezvoltare, RSC poate fi descrisă cel mai bine ca filantropie aleatorie. Este puțin probabil ca inițiativele de RSC în regiunile în dezvoltare să fie capabile să satisfacă numeroasele grupuri de interes și părțile implicate pentru care activitățile industriei extractive prezintă enigme dificile. Astfel spus, literatura RSC examinează conduita unei companii sau a unei industrii plecând de la o varietate de perspective. Aceasta cuprinde măsura în care :

- companiile dovedesc un comportament responsabil față de comunitățile în care ele operează
- preocupările de mediu sunt luate în considerație în planificările companiilor și ele sunt efectiv susținute prin intermediul activităților companiilor
- companiile sunt atente la provocările dezvoltării economice a regiunilor în curs de dezvoltare și, în consecință, depășesc simplele dezmembrăminte ale activelor (Bird 2004) pentru a adăuga valoare și creștere economică.

Aceste sensibilități sunt acum capturate în noțiunea de abordare fundamentală triplă (persoanele, planeta, beneficiile).

(http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line ; 26 ianuarie 2010).

Am notat de asemenea mai devreme că teoreticienii RSC sunt în egală măsură preocupați de consecințele operațiunilor comerciale asupra comunităților în timpul și după aceste operațiuni. Oricum, mariajul sau coexistența de interese între companii și regiunile în dezvoltare nu a fost niciodată facil. Totuși, normele de evaluare au scos în evidență întotdeauna modul în care inițiativele de RSC abordează toate sau anumite întrebări semnalate mai sus și, poate maniera în care abordează echilibrul intențiilor corporative pe care o companie le concepe, structurează, execută sau produce în cadrul inițiativelor sale de RSE. În alți termeni, dacă ne referim la o companie petrolieră în Nigeria, la o companie minieră în Brazilia sau la o moară de hârtie într-o zonă săracă dintr-o țară din nord, normele de RSC reprezintă echilibrul între companii, rezultate, sănătate, securitate și exprimare comunitară, responsabilitate față de mediu, rezultatele și îmbunătățirile economice și durabilitatea economic după ce compania va fi dispărut.

Rubricile următoare reflectă anumite dileme principale întâlnite în implementarea politicilor de RSC într-o țară în curs de dezvoltare așa cum e ilustrat de cazul specific al GSR.

9.2 Repartizarea avantajelor extracției miniere

O provocare majoră ridicată de sectorul miner este realizarea repartiției echitabile a profiturilor exploatarei miniere. La un nivel, repartizarea echitabilă a profiturilor este o problemă de guvernare. GSR este deschisă și transparentă în privința redevențelor, taxelor și altor sume pe care le plătește guvernului Ganei. Guvernul ganez participă la EITI și GSR publică ceea ce plătește conform GEITI. Totuși, nu există decât puține probe tangibile în comunitățile direct afectate de extracție în ce privește aceste redevențe (un exemplu fiind drumul foarte prost dintre Tarkwa și Bogoso). Această realitate prezintă o dilemă pentru companiile miniere care sunt blamate pentru stadiul mediocru al drumurilor publice pentru lipsa infrastructurii, pentru proastele servicii medicale, etc., care, în mod normal, sunt o responsabilitate a guvernului.

În ce privește regiunile rurale sărace unde se desfășoară producția minieră, GSR contribuie la infrastructurile locale grație fundației Golden Star pentru dezvoltare care sponsorizează construirea de proiecte comunitare incluzând școli, clinici și furnizarea de stâlpi electrici pentru a facilita bransamentul comunităților la rețeaua electrică națională. GSR recunoaște că aceasta face parte din responsabilitatea sa socială față de comunități și Fundația pentru dezvoltare prevede o contribuție directă veghind la axarea proiectelor pe nevoile colectivităților și răspunzând astfel direct la prioritățile comunităților locale.

Aceste contribuții au fost recunoscute de către comunități. Totuși, o abordare participantă și angajantă poate cere ca GSR să adopte o perspectivă tip lanț-al-valorilor privind situația acestor bunuri. De exemplu, după construirea drumului de transport Benso care conduce la uzina de transformare Wassa, școlarii sunt acum expuși prafului întrucât merg la școală în fiecare zip e drumul realizat de mină. Poluarea cu praf este o consecință a traficului constant de la mină și a altor transporturi de pe acest drum. Pentru a remedia situația, Wassa efectuează udarea drumului de acces și se estimează că drumul este singura rută publică în regiunea de vest care este astfel tratată pentru a suprima praful. Toate celelalte rute publice nu sunt udare pentru deprăfuire.

Din cauza dificultății ce o prezintă, problema companiei miniere care trebuie să asigure servicii pentru comunități nu poate fi ușor rezolvată atât timp cât îmbunătățirile nu sunt simțite în calitatea generală a vieții oamenilor care trăiesc sau munces în comunitățile miniere. Din cercetările noastre, remarcăm că GSR este conștientă de acest lucru și a dat mai des drumurile din sate de-a lungul rutei de acces la Wassa, reducând, astfel, praful. Comunitatea poate cere un autobuz pentru transportul

școlarilor dar aceasta nu este o soluție ușoară pentru că, pe termen lung, drumul nu va fi utilizat de mină și udarea drumului și punerea la dispoziție a unui autobuz vor înceta. În lumina acestor posibilități complexe, noi propunem organizarea de mese rotunde comunitare consacrate dialogului iterativ și diverselor probleme urgente (vezi secțiunea de mai jos).

GSR are anumite posibilități de control în ce privește distribuirea profiturilor exploatarei miniere. Totuși, un consens cu colectivitățile implicate privind maniera în care acest lucru ar putea fi realizat nu poate fi ușor de realizat. De exemplu, era foarte important pentru Șefii intervievați faptul că GSR încerca să angajeze oamenii astfel încât fiecare regiune din concesiunile sale să dețină un număr egal de persoane angajate de către companie. Totuși, atunci când GSR a propus CCCM-urilor să vieneză cu un sistem procentual de angajări pentru fiecare regiune acestea s-au opus ideii preferând ca CSR să ofere de lucru celor mai pregătite persoane. GSR acordă prioritate oamenilor din cadrul comunităților-implicate (aceste colectivități adiacente operațiunilor sau infrastructurilor care sunt direct afectate de către exploatarea miniere; de exemplu, Subriso, Akyempim, Dumasi) în deciziile sale de recrutare. Într-o regiune caracterizată de proaste condiții de viață, linia de demarcație între cei care ar trebui sau nu să beneficieze poate fi dificil de stabilit. Companiile miniere consideră că responsabilitățile lor sunt față de aceste colectivități direct afectate de către exploatarea lor. Aceasta poate suscita resentimente atunci când o comunitate nu obține un drum pavat precum comunitatea vecină. Într-un astfel de context, linia responsabilității între companie și guvern devine imprecisă.

În 1992, Fondul de dezvoltare a mineralelor (FDM) a fost creat și împreună cu Biroul administratorului pământurilor (BA) primește, fiecare, 10% din redevențele miniere. Deci, practica de-a lungul anilor este ca o parte din redevențele miniere să fie disponibile pentru a fi utilizate pentru beneficiul comunităților acolo unde activitățile miniere se desfășoară. Formula prin care BAT distribuie cele 10% din câștiguri către consiliul tradițional și adunările de district este reglementată prin articolul al Constituției Ganei. Acest articol a fost reprodus în legea 481 (1994) în virtutea căreia OASL a fost creată. În ciuda acestei practici, banii primiți nu sunt transformați în rezultate vizibile pentru comunitățile locale deoarece guvernul utilizează distribuția pentru a înlocui susținerea guvernului central și nu pentru a adăuga alte niveluri de susținere. Pentru a rezolva această problemă, un proiect de lege al FDM a fost înaintat Parlamentului Ganei în ianuarie 2010. Proiectul, dacă va deveni lege, va reglementa modul de virare și utilizarea banilor proveniți din activitatea minieră.

9.3 *Reprezentare și exprimare*

În graba de la sfârșitul anilor 1980 de înmâna societățile miniere publice intereselor private și de a atrage IED către exploatarea miniere, s-a acordat puțină atenție drepturilor și nevoilor comunităților locale direct afectate de extracție. Nici Adunările locale de district, nici guvernul național al Ganei nu par să fi făcut o tentativă de a lua în considerare colectivitățile care ar fi putut fi afectate de extracția minieră. În același timp, Banca mondială, care a promovat și încurajat activ deschiderea sectorului minier ganez față de IED, pare să nu fi luat în considerație maniera în care graba de a deschide Gana față de societățile miniere străine ar putea influența obiectivul reducerii sărăciei și drepturile populației locale. Abia la mijlocul sau la sfârșitul anilor 1990 a apărut o presiune serioasă pentru autoreglementare în sectorul minier pentru a amenda astfel cadrul reglementar slab și pentru a promova cele mai bune practici internațional acceptate pentru participarea și dezvoltarea comunitară.

ONG-urilor s-au orientat cu abilitate față de cadrul reglementar pentru a sensibiliza și a vorbi în numele comunităților afectate negativ de către extracție. Totuși, prioritățile ONG-urilor nu sunt întotdeauna clare și nici măcar aceleași cu cele ale comunităților. De partea lor, colectivitățile nu se

exprimă cu aceeași voce pentru că în toate comunitățile există interese și opinii diferite. ONG-urile locale sunt adesea motivate de necesitatea de a obține o finanțare externă (din Europa sau America de Nord) și pe cale de consecință pot îmbrățișa poziții care vor garanta finanțarea lor, dar nu neapărat în aceeași direcție cu prioritățile comunitare. Problema este de a ști în ce măsură ONG-urile, prin intermediul vocii și campaniilor de sensibilizare, acoperă spectrul problemelor care neliniștesc comunitățile dincolo de problema evidentă a mediului.

9.4 *Responsabilitatea socială a companiilor și acțiunile durabile ale companiilor*

Din 2006, GSR a luat un anume număr de măsuri pentru a îmbunătăți performanța sa în privința RSC. O temă centrală a eforturilor sale a fost de a îmbunătăți relațiile comunitare. Este clar că GSR înțelege că are o responsabilitate de a adăuga valoare socială și economică la comunitatea implicată și nu de a se angaja doar în activități aleatorii de filantropie.

Diferitele interpretări privind semnificația rolului GSR în comunitate arată că GSR trebuie să continue eforturile sale pentru a înțelege comunitatea locală și de a o informa în privința extragerii aurului în general. Diferențele între cei ce lucrează în industria minieră din anii 90 și populație în general în ce privește aspirațiile lor și educația vor continua să ridice provocări pentru ambele părți. Angajamentul continuu al companiei și al comunităților pentru a reglementa problemelor identificate este susceptibil de a continua până la sfârșitul existenței minei. Angajamentul luat de cele două părți de a comunica și rezolva problemele se va traduce într-o mai bună înțelegere atât în cadrul cât și între grupurile interesate.

Cel mai bun exemplu de efort al GSR de a adăuga valoare socială și economică este GSOPP care are potențialul de a furniza mijloace de existență durabile pentru oameni mult după ce minele se vor fi închis. Proiectul GSOPP este o inițiativă unică a GSR în spațiul găneț al RSC. Valoarea principală constă în utilizarea impulsului comunității, a oamenilor, a habitatului natural și a înclinațiilor economice naturale (agricultura). Pornește în egală măsură de la tendința de a furniza infrastructuri sociale și amenajări în efortul paliativ tipic (școli, foraje, sponsorizări). Este, în locul acestora, un proiect care este, poate, autonom și economic viabil cu o perspectivă reală de a îmbunătăți nivelul vieții colectivităților participante. Poate, proiectul stă bine alături de abordările RSC de *adăugare a valorii* pe care anumiți universitari și observatori din industrie le-au argumentat. Argumentul esențial al *abordării valoare-adăugată* este că acele companii operând în regiunile în curs de dezvoltare au responsabilitatea de a proteja și promova dezvoltarea socială, financiară, umană și de capital comunitar care îi sunt încredințate în virtutea operațiunilor lor. Cheia eforturilor de a păstra și promova astfel de capitaluri ar fi reprezentată de inițiativele care crează legături economice în cadrul comunităților care au potențialul de a îmbunătăți resursele existente. Aceasta ajută compania minieră (de exemplu) de a merge dincolo de extracție către construirea unei economii durabile prin care colectivitățile pot trăi dincolo de și în afara industriilor extractive. GSOPP răspunde la această regulă asigurând cu și pentru comunitățile locale posibilitatea de a avea o economie bazată pe palmierul de ulei care este firesc pentru zona în cauză. Obvios, avantajul suplimentar constă în intenția PPHGS de a recupera o parte din pământurile utilizate de către exploatarea minieră în cadrul proiectului PPHGS.

După lansarea unui proiect viabil precum GSOPP, compania trebuie să continue să muncească pentru a răspunde unei dinamici de schimbare continuă a așteptărilor și exigențelor comunității. Lucrând alături de părțile implicate GSR a dobândit o înțelegere a importanței părților implicate locale în ce privește agricultura și pământul și a răspuns structural în interiorul companiei ca și în practică grație evoluției răspunsurilor sale la probleme și preocupări.

La ora actuală, se speră că schimbările de eșalon orhanizațional și arhitectură etică internă care sunt în prezent elaborate de GSR pot furniza capacitatea de a asuține o acțiune responsabilă grație reabilitării și închiderii exploatărilor sale.

9.5 *Colocviul societăților miniere, al comunităților, ONG-urilor și al guvernului*

Problemele pe care acest studiu de caz le-a identificat sunt reprezentative pentru numeroase provocări prezente în colectivitățile miniere din regiunile în curs de dezvoltare. Vocile și perspectivele sunt variate și sunt adesea un melanj de realități socio-economice și politice și de sensibilități emoționale și psihologice. Noi constatăm că pare să existe o necesitate a ctorilor industriei) companiile și Camera minelor), a comunităților, grupurilor de apărare precum ONG-urile și statului (grație guvernului local) de a forma o masă rotundă care să răspundă la întrebări esențiale plecând de la scopurile urmărite de fiecare actor implicat. O astfel de masă rotundă (sau serie de mese rotunde) ar funcționa la nivel comunitar unde activitățile miniere se desfășoară. Aceste mese rotunde ar trebui să fie conduse local de către Districtul general cu ajutorul statului, dar fără a funcționa ca un alt organ de stat.

Fiind data existența a numeroase voci și interese în sectorul industriilor extractive, dialoguri locale concentrice și iterative (care sunt considerate ca o instituție localizată în cadrul activității miniere, a actorilor și activităților industriei extractive) ar trebui să permită platforme localizate pentru atenția la și pentru luarea deciziei la diversele probleme ce apar. Punctul nostru de vedere aici e că, deși există caracteristici comune în privința problemelor ridicate de comunități (atât la Wassa cât și la Bogoso), exploatarea minieră de la Wassa (și de la Bogoso) ar avea nevoie de a lucra în privința problemelor lor urgente cu grupurile lor de interese particulare într-un mod iterativ. GSR este déjà în acest gen de proces de masă rotundă localizată la o scală mult mai modestă cu proiectul de reinstalare de la Dumasi unde părțile implicate sunt implicate în căutarea de soluții la provocările reinstalării. Dacă ar fi aplicată pe o scală mai largă, o astfel de abordare ar încerca să determine care actori pot fi în mod util responsabili de o anumită acțiune, inițiativă sau responsabilitate statutară și de a determina modul în care alți actori pot să contribuie, obiectivul fiind acela de a atenua sărăcia, de a întări și îmbunătăți viața și de a distribui câștigurile activității miniere de a o asemenea manieră încât să ofere soluții durabile.

Constatăm că în spațiul argumentativ actual, rezultatul negativ nu e decât sărăcia continuă și diferența evident între bogățiile posedate și cele realizate determinate de o gamă de factori comunitari, sociali și guvernamentali. În plus, un astfel de proces ar putea atenua disjunția actuală între percepțiile comunitare asupra exploatării miniere și eforturile companiilor precum GSR de a elabora și de pune în practică politici și practici de RSC. Dacă se recunoște că favorizarea dezvoltării economice, sociale și a valorii mediului prin exploatarea minieră este o responsabilitate partajată, se poate avansa cu discuția dincolo de acuzele și de țintirea dezechilibrată a unui actor unic către identificarea de soluții la probleme actuale.

Concluzie

Cazul companiei GSR în Gana este în mod evident unul interesant. Concluziile noastre ca și cercetători sugerează că GSR a avansat de-a lungul unui continuum al resposanbilității și reactivității față de provocările și realitățile RSC. Dacă utilizăm o abordare temporal, putem vedea foarte clar că pornind de la relațiile comunitare dificile din debutul anilor 2000, GSR a realizat, până în 2009, progrese

semnificative în privința legăturii cu comunitățile și părțile implicate. Dacă luăm în considerare o abordare absolutistă – privind ceea ce compania face sau nu face – este evident că aceasta a abordat o varietate de inițiative de RSC acoperind toată gama spectrului posibilităților: construirea de școli, sponsorizarea studenților, sprijinirea proiectelor comunitare, furnizarea de locuri de muncă. Din perspective dezvoltării durabile, GSR a lansat un proiect (PPHGS) care trebuie cu siguranță considerat ca un jalon pe ruta durabilității. Acest proiect este viabil dincolo de existența minei, el contribuie la economia locală de o manieră durabilă deși impactele totale și nete trebuie încă aflate (se poate realiza în momentul în care plantațiile de palmieri de ulei încep să producă fructe și PPHGS trece în faza procesării sau vânzării fructelor palmierilor). În plan organizațional, abordările GSR sugerează că eforturile sale în ce privește RSC sunt de acum înainte ferm stabilite în agenda strategică a companiei asigurând astfel durabilitatea responsabilității sociale la GSR.

În ciuda acestor posibilități avansate și progresiste, concluzionăm că echilibrul probelor sugerează că voiajul GSR către RSC a început poate cu adevărat doar acum. Agitația din jurul promisiunilor companiei de a recupera terenurilor și din jurul ansamblului de așteptări comunitare mereu în schimbare semnifică faptul că GSR trebuie să se angajeze în continuu și să se reangajeze să facă eforturi cu toți actorii implicați. Concluzionăm încă o dată că provocările RSE cer un angajament mai mare al statului față de responsabilitățile din cadrul colectivităților miniere.

Apendice nr. 1

Investiții comunitare în 2008.

Domeniu	Costuri (USD)
1. Detaliat pentru fiecare lună de cheltuieli pentru dezvoltarea comunitară :	
a. Clinici medicale	
<u>1999</u>	
Reabilitarea clinicii Bogoso	20 000
<u>2004</u>	
<i>Proiectul « Cure » – Furnizare de echipament medical</i>	44 000
Districtul Prestea Huni Valley (Bogoso, Dumasi, Himan)	

Domeniu	Costuri (USD)
Districtul Wassa Mpoho – Spitale	
Districtul Wassa West – Spitale	
Districtul Wassa Amenfi East – Spitale	
Districtul Shama Ahanta East – Spitale	
Kede în regiunea de Est- Spitale	
Kole Bu Teaching Hospital – Spitale	
<u>2005</u>	
<i>Proiectul « Cure »- Furnizare de echipament medical</i>	44 000
Districtul Prestea Huni Valley (Bogoso, Dumasi, Himan)	
Districtul Wassa Mpoho – Spitale	
Districtul Wassa West – Spitale	
Districtul Wassa Amenfi East- Spitale	
Districtul Shama Ahanta East – Spitale	
KeleBuTeaching Hospital – Spitale	
Construirea centrului de cântărire de la New Anfehya	23 679
5 containere de plastic pentru rezidențele infirmierelor clinicii medicale Bogoso.	-
Donație de compasiune pentru Akoma Akua Nana pentru facturile sale medicale	659
Spital guvernamental - (proiectul Cure Allocation) - Prestea	15 000
Către prima fază a Programului 2005 de vaccinare	329

Domeniu	Costuri (USD)
---------	---------------

2006

<i>Proiectul « Cure » - Furnizare de echipament medical – Spitalul guvernamental din Prestea</i>	44 000
---	--------

Districtul Prestea Huni Valley (Bogoso, Dumasi, Himan)

Districtul Wassa Mpoho

Districtul Wassa West

Districtul Wassa Amenfi East

Districtul Shama Ahanta East

KeleBuTeaching Hospital

1-ventilator de plafon. 5-neoane fluorescente (4f). 5-racorduri complete – Bogoso

Donație de 32 de rezervoare de apă (de cauciuc) - Prestea

5 containere de plastic - St James Foundation – rezidențele infirmierelor clinicii medicale Bogoso.

Donație de compasiune pentru Tufuhene pentru facturile sale medicale - Himan	220
--	-----

Donație de compasiune pentru Abusuapayin pentru facturile sale medicale – Himan	1 647
---	-------

Donație de compasiune pentru Nana Akua Akoma pentru facturile sale medicale – Himan	663
---	-----

Donație de compasiune pentru Nana Gyetuah Brimpong pentru facturile sale medicale – Himan	552
---	-----

2007

Domeniu	Costuri (USD)
---------	---------------

Proiectul « Cure » - Furnizare de echipament medical – Prestea, Wassa, Amenfi, Mpoho, Ahanta, Kelebu	44 000
--	--------

Total parțial	238 748
----------------------	----------------

b. Biblioteci

2005

Proiectul bibliotecii municipale - Bogoso	52 677
---	--------

Gard pentru biblioteca municipale Faza I - Bogoso	13 000
---	--------

2006

Gard pentru biblioteca municipale Faza II - Bogoso	22 000
--	--------

Mobilarea bibliotecii municipale - Bogoso	1 918
---	-------

Total parțial	89 595
----------------------	---------------

c. Cărți

2005

École secondaire de Amenfiman – Donație de cărți	-
--	---

Școala Cambridge Preparatory & JSS - Donație de cărți	-
---	---

Școala secundară pentru adulți St. Augustine - Donație de cărți	-
---	---

Școala metodistă din Bogoso - Donație de cărți	-
--	---

St. Augustine's JSS - Donație de cărți	-
--	---

Consiliul districtului - Donație de cărți	-
---	---

Prestea Catholic District Primary - Donație de cărți	-
--	---

Methodist Primary - Donație de cărți	-
--------------------------------------	---

Școala Cambridge Preparatory & JSS - Donație de cărți	6 037
---	-------

Domeniu	Costuri (USD)
---------	---------------

2006

Donație de cărți și mobilă pentru Golden Star School	1 098
--	-------

Total parțial	7 135
----------------------	--------------

d. Școli

1999

Construirea Golden Star School Block - Akokobediebro	45 000
--	--------

2005

Grădiniță- Mbease Nsuta	25 000
-------------------------	--------

2006

Clădirea Centrului pentru copil - Kwame Niampah	25 000
---	--------

Sălile de clasă și sala personalului a școlii secundare din Prestea	54 600
---	--------

120 saci de ciment pentru Școala secundară tehnică din Prestea	659
--	-----

În ajutorul singurei femei care deține o diplomă în ingineria minieră	25 357
---	--------

Fondul educațional a consiliului tradițional Wassa Fiase - Tarkwa	4 940
---	-------

Donație de bani pentru Școala SDA – Prestea	55
---	----

Către e-studierea și programul de IT – Bogoso	5 488
---	-------

2007

Săli de clasă, secțiunea tehnică, Prestea Faza 2	91 499
--	--------

Domeniu	Costuri (USD)
---------	---------------

2008

6- săli de clasă duble verandă birou & bloc 79 170

Total parțial 356 768

e. Burse

f. Echipe de fotbal

2000

-

Construcția terenului de fotbal - Bogoso 35 000

2005

Gard pentru parcul muncipal - Faza I - Bogoso 13 000

Donații sportive # I – Toate comunitățile 40 000

2006

Gard pentru parcul de fotbal-Bogoso 20 000

Donație de bani pentru Prestea Mines Star (FC) 3 098

Sumă donată către Prestea mines stars 10 000

Donație de bani pentru Bogoso Golden Stars (FC) 500

Domeniu	Costuri (USD)
---------	---------------

2007

Material educațional pentru Golden Star School	1 087
--	-------

2008

Donație de echipament sportiv pentru Bogoso Circuit Schools	532
---	-----

Total parțial	123 217
----------------------	----------------

g. Apă pură

1999

Construcția unei fântâni la Handdug - Dumasi	35 000
--	--------

Construcția unei fântâni la Handdug - Kumsono	-
---	---

-

2002	13 000
-------------	--------

Construcția unei fântâni la Handdug - Chujah	40 000
--	--------

2006

Proiectul apei - Himan & Ankobrah	20 000
-----------------------------------	--------

Proiectul apei – Dumasi	3 098
-------------------------	-------

Găuri de sondă cu pompe de mână în comunitatea Mbease Nsuta	10 000
---	--------

Costuri pentru reabilitarea a trei (3) fântâni excavate la mână și cu pompe	500
---	-----

Domeniu**Costuri (USD)**

Costuri pentru reabilitarea a unei (3) fântâni excavate la mână și cu pompă

2007

1 087

Proiectul apei - Pampe Project Area

Proiectul apei – Chujah

Proiectul apei – Bodwierano

532

Proiectul apei Kumsono

2008

Fântână excavată la mână la Yakanu

4 375

Fântână excavată la mână la Kumsono

4 375

Total parțial

131 967

h. Toalete

2005

Aqua Privy - Prestea Bolakvir

15 000

Aqua Privy - Kwame Niampah

16 436

Total parțial

31 436

i. Proiecte de mijloace de existență alternativă

Palmieri de ulei

2001

1 863

Domeniu	Costuri (USD)
<u>2002</u>	6 333
<u>2003</u>	12 833
<u>2004</u>	19 615
<u>2005</u>	32 010
<u>2006</u>	17 593
<u>2007</u>	1 097
Creșterea păsărilor	
<u>2003-2006</u>	66 744
Formare & consultanță	
<u>2003-2006</u>	85 000
Formare vocațională	
<u>2003-2006</u>	11 000
Heleșteu pentru pești	
<u>2003-2006</u>	50 000
Sericicultură	
<u>2003-2007</u>	13 000
Total parțial	317 089

Domeniu	Costuri (USD)
j. GSOPP	
<u>2006</u>	
Achiziție de pământ	17 536
Preparare/Cultivare a pământului-Bogoso	361 637
Întreținerea exploatării agricole -Bogoso	73 980
Tăiere în linie- Plantația Himan	1 807
Tăiere în linie - Plantația New Aboi	1 833
Tăiere în linie - Plantația Wassa Akyempim	1 275
Tăiere în linie - Plantația Mbease Nsuta	1 633
Nouă dezvoltare- Plantația Chujah	1 633
Pepinieră pentru palmierii de ulei	6 937
Costuri generale de gestiune	57 852
<u>2007</u>	
Întreținere – Plantația Bogoso	156 188
Dezvoltare – Plantația Chujah	52 254
Pepinieră pentru palmierii de ulei	115 427
Costuri generale de management	65 714
Dezvoltare – Plantația Wassa	104 979
<u>2008</u>	
Întreținere – Plantația Bogoso	10 491

Domeniu	Costuri (USD)
Dezvoltare – Plantația Chujah	10 377
Pepinieră pentru palmierii de ulei	2 434
Costuri generale de management	15 751
Dezvoltare – Plantation de Wassa	25 906
Dezvoltare -Mbease Nsuta	617

<i>Total parțial</i>	1 086 261
-----------------------------	------------------

k. Altele

1999

Reabilitarea drumului - Dumasi Chiefs Palace	5 000
Reacoperire cu griblură a drumurilor municipale - Bogoso	-
Cumpărare de mese și scaune pentru învățători - Mese	10 000
Evaluare și reparare a drumului de la Ankobrah Village la Himan Village	9 961

2000

Furnizarea a 10 stâlpi de lemn pentru extinderea rețelei electrice - Ehyereso	3 000
Furnizarea a 20 stâlpi de lemn pentru extinderea rețelei electrice - Appiatse	6 000
Furnizarea a 10 stâlpi de lemn pentru extinderea rețelei electrice - Abotareye	3 000
Furnizarea a 12 stâlpi de lemn pentru extinderea rețelei electrice - Kojokrom	3 600
Instalarea de stâlpi de înaltă tensiune & transformator pentru furnizarea apei potabile – Bogoso	9 500

2002

Domeniu	Costuri (USD)
Construcția centrului comunitar - Bogoso	55 000

2005

Alocație pentru proiecte minore – Cheltuială ce va fi decisă de către GM	50 000
Centru comunitar - Himan	65 000

2006

Producerea de informații comunitare privind activitatea Consiliilor pentru 20 comunități	3 800
Bungalow de Post Master- Prestea	22 766
Evaluare și reparare a drumului de la Bondaye Village la Nsuta Village	9 961
Evaluare și reparare a drumului de la Ankobrah Village la Himan Village	9 961
Evaluare și reparare a drumului de la Ankobrah Village la Himan Village	9 961
Proiectul postului de poliție din Prestea (Faza I)	1 200 000

Donație

2005

Sumă de bani primită din partea BGL ca donație pentru a 48-a independență – Bogoso	79
Sumă de bani primită din partea BGL ca donație pentru a 48-a independență -Kwame Niampah	79
Sumă de bani primită din partea BGL ca donație pentru a 48-a independență – Prestea	889
Sumă de bani primită din partea BGL ca donație pentru a 48-a independență –Prestea	79

Domeniu	Costuri (USD)
Donație de compasiune pentru Queen Mother - Himan	659
Donație pentru Consiliul tradițional din Wassa pentru sărbătoarea vacilor, diferite băuturi bani în numerar	2 415
Donație de compasiune- Chief of Himan	274
Donație de compasiune pentru cei afectați de reabilitarea drumului din Himan	373
Donație de o sută saci de ciment pentru St. James Foundation	674

2006

Donație de 10 casete de minerale pentru cea de a 49-a celebrare a independenței - Kwame Niampah	110
Donație pentru cea de a 49-a celebrare a independenței - Bogoso	220
Donație de 60 casete de minerale pentru cea de a 49-a celebrare a independenței	606
Donație de 30 casete de minerale pentru cea de a 49-a celebrare a independenței - Bondaye	330
Donație pentru cea de a 49-a celebrare a independenței - Prestea	879
Donație pentru biserica metodistă Himan - Annual Harvest	55
Donație pentru comunitățile de musulmani pentru celebrarea Idle Fetir	1 445
Donație de ventilatoare de plafon și de bănci	66
Donație pentru Consiliul local al Bisericilor Prestea	551

Domeniu	Costuri (USD)
Donație de ciment, foi de tabla, cuie de acoperiș etc. pentru consiliile din zonă pentru a repara și întreține școlile ca parte a Fondului pentru întreținerea a bnurilor comunitare	55
Donație de compasiune pentru comunitatea din zona de captație	220
Donație pentru moartea reginei-mamă din Himan	1 072
Donație pentru funeraliile șefilor – Prestea	108
Donație de saci de orez și de ulei vegetal - Prestea	1 098
<u>Proiecte & Donații în 2007</u>	
Electrificarea sitului reinstalat la Pampe	4 605
Lucrări de reparare a clădirilor din Akestiwa	75 694
Proiecte de reinstalații la Pampe	616 049
Donație de (saci de orez și de ulei)	1 087
Donație de compasiune pentru comunitatea din zona de captație	217
Adunarea districtului Wassa West & Wassa Amenfi	1 087
Donație de compasiune pentru Mercy Appiah - Preastea	1 087
Zona Wassa Akropon - Donație	844
Spital guvernamental - Donație	355
Fondation de St. James - Donație	86
Disable Home - Donație	177
Aids Charity - Donație	125
Orphelinat - Donație	189

Domeniu	Costuri (USD)
Adunarea districtului Amenfi East - Donație	333
Ziua națională a agricultorilor - Adunarea districtului Wassa West	844
Ziua națională a agricultorilor - Adunarea districtului Wassa Amenfi	844
Wildlife Protection – Consiliul tradițional Wassa Amenfi	326
Donații pentru funeralii	108
Donație de Crăciun – toate comunitățile	1 403
Donație pentru studenții KNUST	324
Donație de de compasiune pentru Șefi	1 079
Donație pentru Consiliul zonei Bogosol	108
Donații de funeralii - Late Nana Buadi II - Mbease Nsuta	541
Donații de băuturi pentru funeralii	216
Donație de 10 casete de minerale pentru cea de a 50-a celebrare a independenței - Kwame Niampah	
Donație pentru cea de a 50-a celebrare a independenței - Bogoso	
Donație de 60 casete de minerale pentru cea de a 49-a celebrare a independenței	
Donație de 30 casete de minerale pentru cea de a 49-a celebrare a independenței – Bondaye	
Donație pentru cea de a 50-a celebrare a independenței - Prestea	
Donație pentru cea de a 50-a celebrare a independenței -Wassa Akropon	
Donație pentru cea de a 50-a celebrare a independenței -Tarkwa	
<u>2008</u>	
Sprijin pentru a 51-a aniversare a independenței	809
Angajarea Brassband pentru aniversarea independenței	423

Domeniu	Costuri (USD)
Donație către biserica metodistă – Prestea	102
Proiect de reinstalare la Pampe	78 538
Total parțial	2 276 446
Sumă totală	4 658 662

Apendice nr. 2 :

Întrebări adresate în timpul anchetei de stradă la Bogosso și la Wassa

Instrucțiuni pentru RA:

De aflat : categoria de vârstă ; locul de muncă actual ; zona actuală de rezidență ; este cel întrebat bărbat sau femeie?

1. Trăiți în această comunitate? (De când trăiți aici?)
2. Sunteți originar din această comunitate ? Dacă nu, de unde sunteți originar ? Ce v-a adus aici?
3. Cunoașteți situația minei?
4. În opinia dumneavoastră, care au fost efectele pozitive și rezultatele negative ale prezenței minei aici ? (Este propria experiență sau ceea ce ați auzit pe alții spunând?)
5. Ce doriți ca mina să facă diferit în ce privește relațiile cu comunitatea?

6. Aveți prieteni sau părinți care lucrează în mină? (Dacă da, cum spun că sunt tratați în calitatea lor de angajați ?)

7. Ați fost direct afectat de mină ? (Positiv sau negativ ?)

8. Cum au fost lucruri ca

1. agricultura
2. apa potabilă
3. locația etc.

Afectate de prezența minei ?

Referințe

Akabzaa, T. 2000. *Boom and Dislocation: The Environmental and Social Impacts of*

Mining in the Wassa West District of Ghana. Accra, Ghana: Third World Network.

Akabzaa, T. 2001. Research for Advocacy on Issues on Mining and the Environment in Africa: A case

Study of the Tarkwa Mining District, Ghana. In *Mining, Development and Social Conflicts in Africa*. Accra, Ghana: Third World Network.

Akabzaa, T. and A. Darimani. 2001. *The Impact of Mining Sector Investment: A Study of the Tarkwa*

Mining Region. Draft Report. Structural Adjustment Participatory Review Initiative (SAPRI), Accra, Ghana.

Akpalu, W. and P. Parks. 2007. Natural Resource Use Conflicts: Gold Mining in Tropical Rainforest in Ghana. *Environment and Development Economics* 12.

Amenumey, D.E.K. 2008. *Ghana. A concise history from pre-colonial times to the 20th century*. Woeli Publishing Services. Accra.

Ayine, D. 2001. The Human Rights Dimension to Corporate Mining in Ghana: The Case of Tarkwa District, in *Mining, Development and Social Conflicts in Africa* Accra, Ghana: Third World Network.

Aryeetey, E. and Kanbur, R. 2008. *The Economy of Ghana. Analytical Perspectives on Stability, Growth and Poverty*. James Currey/Woeli Publishing Services. NY & Accra.

Bird, F. and Herman, S.W., (2004). International businesses and Challenges of Poverty in the Developing World: Case studies on global responsibilities and practices. Pelgrave Macmillan: New York.

CHRAJ (Commission on Human Rights and Administrative Justice). 2008. *The State of Human Rights in Mining Communities in Ghana* Accra, Ghana.

Daily Graphic. 2009. Golden Star Resources Pays \$22 million in Royalties. (May 18).

Dashwood, H. 2007. Canadian Mining Companies and Corporate Social Responsibility: Weighing the Impact of Global Norms. *Canadian Journal of Political Science* 40 (1): 129-156.

Garvin, T., McGee, T.K., Smoyer-Tomic, K.E. & Aubynn, E.A. (2009). Community – company relations in gold mining in Ghana. *Journal of Environmental Management*, 90, 571 – 586.

Ghana Chamber of Mines (2007) *Publish What You Pay* (Accra).

Ghana Chamber of Mines (2008) *Response by the Ghana Chamber of Mines to CHRAJ's Report on the "State of Human Rights in Mining Communities"* (September), Accra.

- Ghana News Agency. 2005. Mining Communities Decry Destruction of their Livelihood (August 13).
- Ghana News Agency. 2005. Stop BGL's Irresponsible and Arrogant Mining – Community (August 24).
- Ghana News Agency. 2004. EPA Investigates Cyanide Spillage at Bogoso. (October 25).
- Ghana News Agency. 2009. Golden Star Resources Builds Police Station. (May 15).
- Ghanaian Chronicle. 1998. *Fear, Panic Grip Tarkwa and Environs* (May 28).
- GSR (Golden Star Resources). 2009. *Annual Report 2008*.
- GSR (Golden Star Resources). 2009. *Sustainability Report 2008*.
- GSR (Golden Star Resources). 2008. *Sustainability Report 2007*.
- GSR (Golden Star Resources). 2008. *Policy Updates, EHS*. www.gsr.com/Social Responsibility.
- GSR (Golden Star Resources). 2009. *Golden Star Oil Palm Plantations: An Innovative Approach to Community Sustainable Development* (PowerPoint Presentation) (March).
- Hilson, G. 2002. Harvesting Mineral Riches: 1000 Years of Gold Mining in Ghana. *Resources Policy* 28.
- Hilson, G. (2007). Championing the Rhetoric? 'Corporate Social Responsibility' in Ghana's Mining Sector. *Greener Management International*, 43 – 56.
- Hilson, G. and S. M. Banchirigah. 2009. Are Alternative Livelihood Projects Alleviating Poverty in Mining Communities? Experience from Ghana. *Journal of Development Studies* 45 (2).
- Idemudia, U. 2007. Community Perceptions and Expectations: Reinventing the Wheels of Corporate Social Responsibility Practices in the Nigerian Oil Industry. *Business and Society Review* 112 (3): 369-405.

Idemudia, U. 2009. Oil Extraction and Poverty Reduction in the Niger Delta: A Critical

Examination of Partnership Initiatives. *Journal of Business Ethics*: 90(1): 91-116

IFC (International Finance Corporation) 2005. *Policy and Performance Standards on Social and Environmental Sustainability*. www.ifc.org. (February 20, 2006).

March, J. and J. Olsen. 1999. The Institutional Dynamics of International Political Orders in P. Katzenstein, R. Keohane and S. Krasner, eds., *Exploration and Contestation in the Study of World Politics*. Cambridge, Mass: MIT Press.

Mining Association of Canada. 2006. *Towards Sustainable Mining: Progress Report 2005* Ottawa, Canada.

Mining Association of Canada. 2008. *Towards Sustainable Mining: Progress Report 2007* Ottawa, Canada.

Nyami, F., J.A. Grant and N. Yakovleva. 2009. Perspectives on Migration Patterns in Ghana's Mining Industry *Resource Policy* 34.

Ofori, D. (2007a). "Social Responsibility and Ethics in Ghana: Stakeholders' Expectations and Challenges," in Okpara, J. (editor), 2007. *Management and Economic Development in Sub-Saharan Africa: Theoretical and Applied Perspectives*. Adonis & Abbey: London 63 – 97.

Ofori, D. (2007b). Corporate Social Responsibility: Perspectives of Leading Firms in Ghana, *Corporate Governance* 7 (2): 178-193.

Public Agenda. 1998. Time Bomb at Prestea. 4 (31) (August 10-16).

Puplampu, B. 2004a. A Political and Economic History of Ghana 1957-2003. pp64-74.

In: *International Businesses and the Challenges of Poverty in the Developing World*. Eds. Bird, F. & Herman, S. Palgrave Macmillan. UK.

Puplampu, B. 2004b. Capacity Building, Asset Development and Corporate Values: A

Study of Three International Firms in Ghana. pp 75-97. In: *International Businesses and the Challenges of Poverty in the Developing World*. Eds. Bird, F. & Herman, S. Palgrave Macmillan UK.

Thorpe, Mark and Oboro-O'fferie, Rammy (2009) *Community Perceptions and Consultation for Tailings Disposal Facilities in the Developing World*, Denver: Golden Star Resources.

Veiga, M. M., Scoble, M. and McAllister, M. L. (2001). Mining with communities.

Natural Resources Forum 25, 191 – 202.

WACAM. (Wassa Association of Communities Affected by Mining).

<http://www.wacam.org/> (July 20, 2009).